АША ҮРЭ ХЭТЭЙ ОЛГОХО

...ирский ключ» — томо ...ти мүн. Зүүн Сибиии промышленностиин ...ые известнягаар ханга... Тэбхэр 10 жэлэй ...да худэлжэ байнабди. ...табан жэлдэ урда ...табан жэлhээ hураггүй ...р худэлжэ гаргадаа. ...энь үзэл сурталшадай, ...гандистнарай хубита ...бии гээшэ.

...зониие үзэл сурталай ...хүмүүжүүлхэ, марк...ю-ленинскэ hуралса...ша урэ ехэтэй болгохо ...манай предприятиин ...ю организаци шухала ...одо тоолодог юм. Пар...бюро, партийна суг...уд дээгүүр энэ асуудал ...а хэлсэгдэдэг байна.

...ксистско-ленинскэ сур... мүнеонэй үе сагай ...ажабайдалтай, пред...игаа үмэнэ табигда...орилгонуудтай нягта ...гоор хүн зондо нэб...н, теориин асуудал... hурагшадай зүбөөр ...лжо hурахын, эдэнэ...үүжүүлэгшэд болго...ада бидэнэр, пропа...нар оролдодог бай...Хэшээлнүүдэй уг зо...үшеөшье ехэ гээшэ. ...үнгэргэдэг хэшээл...урагшадые эдэбхитэй ...гүрэнэй түсэб, уял...дүүргэхэ хэрэгтэ ...элсүүлхээр—тин...атай байhай гэ...оргоно гээшэ. Ма...йна организациин ...дистнарай бүхы ...эг энээндэ зорюу... Манай коллектив...тийна, комсомолой ...а, экономикын, ...ажалай hургуули... 12 пропагандистнар ...байдаг.

...икын эрдэм ухаа ...г теоретическэ семи...и хүтэлбэрилнэб. Со...хани харилсаанай ...й экономико нэгэ...жөөхэ гээшэ дэл...иалис нэгэдэлые ...лхэ шухала зам гэ...удал шудалнабди. 26 ...эй 18-ниинь комму...аг. Пропагандист...Р. Архипов И. М. ...гэгшэдэй хүтэлбэ...ургуулида 24 хүн, 8-ниинь коммунист ...юм. Коммунис пар...одын ба гадаадын ...эдэнэр үзэдэг бай...лнүүдынь эдэбхи...үнгэрдэг юм.

..., Ключевскойн ...коллективүүдтэ ...эдэ шатын hурал...эгдэнхэй, булта по..., теоретическэ эр...дээшэлүүлдэг байна. ...комсомолшууд hу... Экономикын асуу...эдэнэр шудалдаг ...А. Шуплецов, В. А. ...ова гэгшэд эндэ про...ар хүдэлжэ бай...унис ажалай 5 hур... 175 хүн hуралса...эдэ инженерно-тех... хүдэлмэрилэгшэд ...ностиин үйлэдбэ...ономико ба үйлэдбэ...рилхэ асуудал шу...ом.

...үгэдые юундэ дур...гэхэдэ, манай пред...а хүдэлдэг олонхи ...ическэ, экономи...ралсалда хабаадуу... Манай hуралсал ...урэтэй, хэр хүсэ ...гээшэб гэжэ хараха ... үйлэдбэриин тоо, ...ууд энээниие гэр...гэхэ. Ажалайнгаа ...ла дүнгүүдээр ма...рияти табан жэ...түсэб үнгэрэгшэ жэ...брь, ноябрь hарада ...hэн.

...үзэдэг темээр лите...хомоф гэжэ хэлэхэ ... Партиин райкомой ...оhээ ном абтадаг ...ажалайнгаа хэрэ...ва, Улаан-Үдэ бо...ад городуудаар яба...ом суглуулхаш. Хаа...ушье хэжэ ябаа ха...тийна пропагандист ...ходо hанажа яба...ом литература ходо ...аш, суглуулхаш. ...шэнэ материалтай ...гээшэ тон шухала. ...эдэ, шэнэ материа...шадтаа хөөрэжэ ...ии, хүн hонирхохо ...өөшье шэнэ юумэ ...абахаш. hурагшад...hураха. Үзэhэн ...хүнүүдые дура...олохо hонирхуулха ...пропагандистын тон ...орилго мүн.

...г темэнүүдээр В. И. ...зохёолнуудые шу...гээд заагдадаг юм ...семинарта hурагшад ...е үзэхэ хүсэлэнтэн, ...огшье байна. Теэд ...тинуудынь манай ...екэдэ байдаггүй. ...библиотекэдэ В. И. ...й зохёолнуудай суг...ри сүм бии юм. Энэ ...hайн гэжэ hанадаг...м бэдэржэ, сагаа гэ..., хэшээлдээ бэлдэхэ...муудай гар доро бай...hайн. Багша Лени...зохёолнуудhаа темэдээ ...асуудалаар зарим ...ые бэшэжэ, hураг...харахаар газарта үл... Үгышье hаа хэшээл ...пахаш.

Манай семинарта 26 хүн hурана гээд дээрэ тэмдэглээ hэм. Эдээнэй олонхинь дээдэ, дунда техническэ эрдэмтэй зон юм. Эдэнэрэй дунда манай предприятиин главна мэргэжэлтэд, таhагууд болон цехүүдэй начальнигууд, механигууд, мастернууд бии. Иимэ болоhон hоо хойшо эндэ hурадаг хүнүүдhээ предприятиин ажал хэрэг, коллективэй ажабайдал сүм дулдыдадаг байна бшуу.

Эдэнэртэй хүдэлхэдэ зохид, ажалша бэрхэ зон, бүхы асуудалнуудые hайса мэдэхэтэй — иимэ хүнүүдтэй хүдэлэгдэнэ. Манай hурагшад бултадаа коммунис ажалай ударнигууд, ниитын, партийна ажалда бултадаа эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Манай семинарта hайнаар hурадаг хүнүүд — предприятиин гол шухала цехүүдые хүтэлбэрилдэг байна. Жэшээнь, И. Ф. Орлов, В. В. Кригер, В. Г. Заиграев, А. И. Владыкин гэгшэд марксистско-ленинскэ суртал шудалжа, политическэ, теоретическэ эрдэмээ дээшэлүүлнэ, ажалаа шадамараар ударидана. Энээнэй ашаар эдэ нүхэдэй хүтэлбэрилдэг коллективүүдэй ажал жэл бүри hайжарна, ажалайнь журам hайн, хүдэлмэришэдынь урматай зоригтойгоор ажалладаг юм.

Эдэ коллективүүдтэхи ажалай иимэ hайн уларил бүхы предприятиин хүдэлмэриие урагшадай болгоно гэжэ тэмдэглэлтэй. Гол шухала дүнгүүдээрээ түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Продукци худалдаха, элдэб продукци гаргаха мэтын дүнгүүдээр 5 жэлэй түсэб үлүүлэгдээ. 500 мянган түхэригэй продукци түсэбhөө гадуур худалдагдаа. 300 мянган тонноhоо үлүү известняк түсэбhөө гадуур эльгээгдээ.

hурадаг хүнүүдэй ниитын ба ажалай эдэбхиин ургаhан тухайда дээрэ тэмдэглээ hэм. Эндэ жэшээ дурдая. Манай семинарта hурагша И. М. Мерзляк мүнөө пропагандистаар хүдэлнэ, коммунист П. А. Полянский токарёор хүдэлдэг hэн, удаань цехэй начальник болгожо дэбжүүлэгдээ, hүүлдэнь предприятиингаа механитаар томилогдоо. Коммунист В. Г. Заиграев мастераар хүдэлжэ эхилhэн юм. Мүнөө предприятиин эгээл томо транспортна цехые хүтэлбэрилдэг болонхой. Иимэ жэшээнүүдые олоор дурдажа боломоор.

Олон жэлдэ пропагандистаар ажалланаб. Марксизм-ленинизмын суртал шудалхадаа хүнүүдэй эрдэм дээшэлдэг, оюун бэлигынь баяжадаг, хамаг юумые гүрэнэй, ниитын талаhаа харадаг болоно гэжэ ажаглагданхай. Иимэ үндэр дээдэ мэдэрэл, үзэл бодолоо эдэнэр олониитын дунда нэбтэрүүлдэг, хамта хүдэлдэг хүнүүдээ уряалдаг, зоригжуулдаг байна.

hурадаг хүнүүдэй сэдьхэлэй ошо гал бадаруулмаар, hуралсалдаа дуратайгаар хандаха хүсэлтэй болгохоор бэлдэжэ, хэшээлээ үнгэргэхые оролдодогби гэжэ тэмдэглээ hэм. Манай хүдэлмэриин тон шухалань энэ болоно. Бидэнэр, пропагандистнарай, шадабариhаа, сэдьхэлhээ, hэшхэлhээ, оюун бэлигhээ энэ дулдыдаха болоно.

Партийна пропагандистын үүргэ харюусалга улам улам ехэ боложо байна. Коммунис суртал нэбтэрүүлэгшэд, коммунис үзэл бодол бүрилдүүлэгшэд, хүнэй ухаан бодолые баяжуулагшад бидэнэр, пропагандистнар, болонобди. Тиимэ хадаа «эрдэм бэлигээ, үзэл бодолоо, эмхидхэхы шадабаряа түсэбтэ табан жэлэй аша туhада зорюулая!» гэhэн үүсхэл гаргаhан Владимир Ильичэй нэрэмжэтэ Москвагай электромеханическа заводой пропагандистнарай үүсхэлые hайшааhан байнабди. 1976 оной хубиин түсэб зохёогдожо абтанхай.

Ажалай, политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда арбадахи табан жэл эхилбэ. Манай предприятиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ албатан партиин XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсонхой, ажалайнгаа эршэ улам шангадхан хүдэлнэ.

Партиин ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоол дотор заагдаhанай ёhoop манай коллектив шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб дүүргэхын, үйлэдбэриин ашаг үрэ ехэдхэхын, продукциин шанар hайжаруулхын түлөө мүрысөөгөө үргэлжэлүүлхэ юм. Тиихэдээ манай семинарта hурагшад энэ хэрэгтэ хубитаяа оруулха, хүтэлбэрилдэг коллективүүдээ элсүүлхэ байна гэжэ хэлэхэ байнаб.

М. ГАНИЦЕВ,
Загарайн аймагай «Татарский ключ» гэжэ карьероуправлениин директорэй орлогшо, теоретическэ семинарай пропагандист.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 22 (14133) | 1976 оной январиин 28, среда | Сэн 2 мүнгэн.

БҮХЭСОЮЗНА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНДЭ—ҮРГЭН ДЭЛИСЭ!

Республикымнай промышленна предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай коллективүүд эдэ үдэрнүүдтэ 1976 оной бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай парти, правительствынгаа тогтоолые hайшаан дэмжэжэ, социалис шэнэ уялгануудые баталан абажа байна.

ОРДЕНТО ЗАВОДОЙХИД hАЙШААБА

Ленинэй ордента локомотив-вагон заhабарилгын завод. Дүршэл шадабаритай, эрхим түрүү хүдэлмэришэд эндэ олон. Ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, hайн шанартай продукци ехээр гаргаха гэhэн үүсхэл заводой түрүү хүдэлмэришэд гаргадаг.

ЛВРЗ-гэй коллектив юhэдэхи табан жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэжэ, хараалагдаhан даабариhаа гадуур 1 миллион 866 мянган түхэригэй продукци худалдаhан байна.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхын, 1976 оной арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай абаhан тогтоол үргэн ниитын анхаралда тунхаглагдаба.

Уржадэр тус заводой вагон заhабарилгын цех соо хүдэлмэришэд олоор сугларжа, парти, правительствын дээрэ дурсагдаhан тогтоолые hайшаан дэмжэлгэдэ зорюулагдаhан митинг үнгэргэбэ. Баярай митингые вагонно үйлэдбэриин партийна организациин секретарь В. А. Эпов нээжэ, коллективэйнгээ юhэдэхи табан жэл соо hайнаар хүдэлжэ гараhан, арбадахи табан жэлдэ үшөөл шангаар хүдэлхэ зорилготой байhан тухай суглаарагшадта товшохоноор хөөрэбэ.

— Минии хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив юhэдэхи табан жэлэй даабари 4 жэл 6 hарын туршада дүүргэhэн юм. Бидэнэр КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай гаргаhан тогтоолтой танилсаад байхадаа, 1976 ондо бүри hайнаар хүдэлжэ, 1-дэхи кварталайнгаа даабари XXY съездын нээгдэхэ үдэр, жэлэйнгээ даабари ноябриин 7-до, арбадахи табан жэлэй даабари 4 жэлэй туршада дүүргэхээр шиидэбэбди. Энэ зорилгоео бэелүүлхэ аргатайшьебди,— гэжэ В. А. Попова хэлэбэ.

— Үйлэдбэриимнай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, алба хаагшад ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандана. Шэнэ онол арга, оньhон техникэ олоор хэрэглэнэ. Цехэймнай хүдэлмэришэд үнгэрhэн жэл соо уралан наринжуулгын, ухаалан зохеолгын 26 дурадхал оруулжа, 108 мянган түхэригэй арьбалалта хэhэн байна. Энэ жэлдэ бүри олон дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, хүндэ ажал хүнгэдхэхэ зорилготойбди,— гэжэ вагонно үйлэдбэриин таhагай инженер В. И. Жужгов мэдүүлээ.

Слесарь Валерий Михайлов суглаарагшадай урда гаража, арбадахи табан жэлэй даабари 4 жэлэй туршада дүүргэхээр уялга абаhан тухайгаа хөөрэбэ.

Вагонно үйлэдбэриин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай парти, правительствынгаа тогтоолдо харюу болгон социалис уялга абаба. Эдэнэр 1976 оной даабари декабриин 25-да дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 210 мянган түхэригэй продукци гаргаха гэжэ шиидэбэ.

К. ЖАМЬЯНОВ.





Зурагууд дээрэ: слесарь В. Михайлов үгэ хэлэнэ; митингдэ хабаадагшад.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

УДАРНИГУУДАЙ СЛЁТ

Авиационно заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техтнигүүд социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолхоёо hара бүри ударнигуудай слет үнгэргэдэг юм. Иимэ ээлжээтэ слет үнгэргэгдэбэ.

Эрхим шанартай продукци гаргаха, үйлэдбэриин ашаг үрэ ехэдхэхэ, ухаалан зохёолгын дурадхал оруулха гэхэ мэтын асуудалнууд мүрысөөнэй гуримда оруулагданхай. Заводой бүхы hалбаринуудта мүрысөөнэй дүн hара бүри гаргагдадаг байна. Илажа гараhан ударнигта дамжуулгын мандат барюулагдадаг. Эрхим hайнаар хүдэлдэг хүнүүд хэдэн hарын туршада иимэ мандат абажа ябадаг. Жэшээнь, инженер Любовь Петровна Бобыкина, хүдэлмэришэн Михаил Никитович Варфоломеев, техническэ хиналтын бюрогой начальник Вениамин Степанович Варзаков гэгшэд болон бусад түрүүшүүл иимэ мандадые хэдэн hара соо барижа ябана.

Үйлэдбэриин аша ба хүдэлмэриин шанар hайжаруулхын түлөө 1976 оной арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоол соо заагдаhанай ёhoop хүдэлмэриин, продукциин шанар hайжаруулхын, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхын тулада hаналаа ехээр табиха гэжэ заводой үйлэдбэриин ударнигууд слет дээрээ хэлсэhэн байна.

А. БЕЛОУСОВА,
манай штатнабэшэ корр.

АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАХАБДИ

Манай Итанцын леспромхозой коллектив юhэдэхи табан жэлэй даабари амжалтатайгаар дүүргэжэ, арбадахи табан жэлые ажалай баян бэлэгтэйгээр угтаhан байна. Коллективнай арбадахи табан жэлдэ урагшатайгаар хүдэлжэ, бага гаргашатайгаар ехэ модо бэлэдхэхэ материальна бааза эмхидхэнхэй.

Арбадахи табан жэлэй, түрүүшын жэлэй даабари амжалтатайгаар бэелүүлхын тула хүдэлмэриин шанар hайжаруулха, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСЦС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолтой манай леспромхозой хүдэлмэришэд танилсажа, hайшаан дэмжэжэ байhанаа мэдүүлэн, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абана.

Хүдэлмэришэднай үнгэрhэн жэлэйнгээ дүн хаража үзөөд, байгша ондо бүри hайнаар хүдэлхэ гэhэн зорилго урдаа табина. Манай леспромхозой коллектив үнгэрhэн жэлэй даабариhаа гадуур 9 мянган кубометр модо бэлэдхэhэн юм. 1976 ондо бүри эршэтэйгээр хүдэлжэ, энэ амжалтаяа арьбадхаха аргатайбди.

Минии хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив 13 хүнhөө бүридэнэ. Бидэнэр жэлдээ 65 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ даабаряа 70 мянганда хүргэхын түлөө тэмсэжэ, 1975 ондо 74 мянган кубометр модо бэлэдхэhэн байнабди. Мүнөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хабаадаха зуураа, хамаг хүсэ шадалаа элсүүлхэ болонобди.

Бригадымнай коллективтэ арга боломжо бии. Бидэнэр тракторнуудаа, модо отолхо хюрөөнүүдээ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ шадабал, жэлдээ 75—76 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ аргатайбди. Манай леспромхозой Л. С. Мельниковэй хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив үнгэрhэн жэлдэ 76 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, «Прибайкалиин аймагай эрхим бригада» гэhэн нэрэ солодо хүртэжэ, КПСС-эй Прибайкалиин райкомой Хүндэлэлэй диплом барюулагдаа hэн. Манай бригада шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 75 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ гэhэн социалис уялга абаба. Хэлэhэндээ хүрэхэмнай дамжаггүй.

С. ПАНТЕЛЕЕВ,
Итанцын леспромхозой томодхогдоhон бригадын бригадир. Ажалай Улаан Тугай ордента.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР М. С. РЕБРУНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын партийна, ажахын ба совет зургаануудта үнэн сэхээр ажаллаhанайнь түлөө, түрэhөөр 50 наhатай болоhонтойнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-ай арадай хиналтын комитедэй инспектор нүхэр **Ребрунов** Михаил Семёновичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ,
Соведүүдэй байшан.
1976 оной январиин 26.

ТҮЛ АБАЛГА—ХАРЮУСАЛГАТАЙ ХАhА

ХОРИ

Хужарта гэжэ газарта Хүрбын совхозой эхэ хонидой отара байрладаг юм. Тус отарые даагшаар дүршэлтэй хонишон Ц-Ж. Балдандоржиев хүдэлнэ. Эндэ түл абалга эхилжэ, түрүүшын хорёод хурьгад гараад байна. Иигээд саашадаа хурьгадай тоо үдэр бүри олошоржо эхилхэнь.

Энэ хонишон арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ зуун эхэ хонин бүриhөө 90 хурьга түлжүүлхэ социалис уялга абанхай. Тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлхэ гэжэ габшагайгаар хүдэлнэ. Түл абалгадаа, үбэлжэлгэдөө эртээнhээ бэлдэжэ эхилhэн байна. Үбhэ тэжээлээ газаагаа дууhан зөөгөө, хашаа, хорсогоо заhабарилаа, дулаалаа hэн. Балдандоржиев үнгэрэгшэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриhөө 96 хурьга абаhан, хонин бүриhөө 3—3,2 килограмм ноохо хайшалhан юм. Тус хонишон А. Вахрушев нүхэртэйгөө зунай шэмэтэй тунга ногоондо хадалиг бэлшээридэ хонидоо адуулжа, хүсэ шадалыень нилээд нэмээhэн юм. Тиимэhээ хонидынь ходоо хүсэ шадалаар hайн, тобир тарган байдаг. Нүхэр Балдандоржиев хонин ажалда хүдэлжэ, дүй дүршэлөөр баян болонхой. Тус хонишон «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектые hайшаан дэмжэжэ, саашанхи ажалдаа амжалта туйлаха, үбэлжэлгэ болон түл абалгаяа hайнаар үнгэргэхэ зорилго урдаа табяад, хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлжэ байна.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.

ЯРУУНА

Ярууын аймагай «Коммунизм» колхозой хонинной отарануудта түл абалга эмхитэйгээр эхилбэ. Нёдондо 100 эхэ хонин бүриhөө 101 хурьга абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлhэн хонишон Н. С. Дашнимаевай отарада түрүүшын 30—40 хурьган абтаад байна. Аймагайнгаа түрүү хонишон Ц. Д. Дагбаевай нээмэл бэшэгтэй танилсаад байхадаа, тус бригадын гэшүүд 100 хонин бүриhөө 100 хурьга абаха гэhэн уялга абаа.

Залуу хонишон Н. Цыреновэй отарада мүн лэ эды шэнээн хурьган абтанхай. Энэ нүхэрэй хэлэhэн үгэдөө хүрэхэ байhандань найдамаар. «Коммунизм» колхозой хонишодой түйлаhан амжалта КПСС-эй XXV съездэ бариhан ажалай ехэ бэлэг болохо байна.

* * *

Исэнгын совхозой хонишодой ажалай халуун хаhа хүрэжэ ерэбэ. Тэдэнэр эдэ үдэрнүүдтэ партиин ехэ хуралдаанай урда тээхи ажалай вахтада жагсаад түл абалгаяа эмхитэйгээр үнгэргэхые хүсэнэ.

Ажахын дүй дүршэлтэй хонишон Владимир Содномдоржиев болон Дашинима Аюшеев гэгшэдэй отарануудта олон хурьган абтаад байна. Тэдэнэр мүнөө 70—80 хурьгатай болоо.

* * *

Нарhатын совхозой ахалагша хонишон Доржи Цыдыпов түл абалгаяа эхилбэ. Эндэ мүнөө 50 гаран хурьган абтанхай. Ахалагша хонишоной hамган Дулмажаб Антонова эндэ хоёрдохи хонишоноор хүдэлнэ. Тиихэдэ А. Шелкунов, Н. Черных гэгшэд хурьгашадаар хүдэлхэ болонхой.

КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын тулада эндэхи хонишод 100 эхэ хонин бүриhөө 90 хурьга абажа, нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлхэ, хурьгадаа эхэhээнь илгахадаа 22 килограммда хүргэхэ, хонин бүриhөө 2,8 килограмм ноохо хайшалха гэжэ шиидээ.

Түл абалгын эхилхээ байха үедэ нүхэр Цыдыпов түрэл совхозойнгоо 3-дахи отделениин ахалагша хонишон Шагдар Чимитдоржиевые социалис мүрысөөндэ уряа.

Ж. ДОРЖИЕВ.

НАРhАТА Яндала гэжэ газарта үбэлжэдэг энэ совхозой ахалагша хонишон Шагдар Чимитдоржиевай даадаг эхэ хонидой отарада түрүүшын 50 гаран хурьган абтаба.

Партиин XXV съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаhан бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоhон дурсагдагша отарада ажалладаг хонишод байгша ондо 100 эхэ хонин бүриhөө 90 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүхэнhөө дунда зэргээр 2,8 килограмм ноохо хайшалха ба хурьган бүриингөө шэгнүүрые эхэhээнь hалгааха үедөө 22 килограммда хүргэхөөр дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаhан юм. Гиин мүнөө Шагдар Чимитдоржиевай даадаг отарын коллектив хараалhан зорилгоёо сүм бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллана.

Л. ГОНЧИКДОРЖИЕВ.

ПАРТИИН ТҮСЭБ — арадай хэрэг

ПРОДУКЦИИН ШАНАРТА — ГОЛ АНХАРАЛ

«Мяха-һүнэй промышленностьда эдеэ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ 20—22 процентээр дээшэлүүлхэ... Мяха-һүнэй промышленностьда ажалай бүтээсые 17—19 процентээр дээшэлүүлхэ» гэжэ партиин XXV съездэдэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проект соо хэлэгдэнэ.

Һүнэй промышленность арбадахи табан жэлдэ улам саашаа хүгжэхэ, һүнэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ дээшэлхэ байна гэжэ проект соо заагдана. Республикымнай һүнэй промышленностиин нэгэдэлэй коллективүүд партиин ЦК-гай гаргаһан проекттэй танилсажа, өөһэдынгөө бэелүүлхэ зорилго тодорхойлжо байна.

Урдаа шэнэ зорилго табихын, тэрэнээ бэелүүлхэ хараа зам тодорхойлхын тула хэһэн ажалаа согсолон хараха, үрэ дүнгүүдээ элирүүлхэ хэрэгтэй болодог. Манайшье коллективүүд үнгэрһэн табан жэлдэ түйлаһан үрэ дүнгүүдээ согсолжо, хэрэгтэй тобшолол хэжэ байнхай. Һүнэй промышленностиин нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд партиин XXIV съездын шиидхэбэриие бодото дээрэнь бэелүүлхэ гэжэ ехэ оролдолго гаргаа гэжэ тэмдэглэхэ байнаб.

Партиин XXIV съездһээ хойшо үнгэрһэн хугасаа соо һүнэй эдеэ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ 31 процентээр дээшэлээ. Тоһо һүнэй эдеэ хоол, сыр, мороженэ урдахи табан жэлэйхитэй сасуулхада нилээн ехээр дээшэлһэн байна. Нэгэдэлэй предприятинуудай үйлэдбэри үргэдхэхэ, технологи нарижуулха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Нигэжэ хэлээшэеэ баримталхын тула хэдэн тоо, баримта дурдамаар. Нэгэдэлэй үйлэдбэриин-техническэ бааза хүгжөөхэ хэрэгтэ 5 миллион шахуу түхэригэй капитальна һомололго хэрэглэгдээ. Халаан соогоо 100 тонно һү буйлуулжа, һүнэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ 6 шэнэ завод, тугалнуудта уулгагдаха хуурай һү гаргаха цех, хэдэн склад, автомашинануудай гараж баригдаһан, хүдэлжэ байгаа олонхи предприятинууд шэнэдхэн заһабарилагдаһан байна.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада предприятинуудта олон шэнэ түхеэрэлгэ тодхогдоо, технологическа 13 шэнэ процесс үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Эдэ бүгэдын ашаар продукци үйлэдбэрилгэ ехэдхэгдэһэн, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэгдэһэн байна. Мүн продукциин шанар һайжаруулагдаа, 15 шэнэ зүйлэй продукци үйлэдбэрилэгдэдэг болоо.

Манай нэгэдэл партиин XXIV съездын хараалһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлжэ, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүн түйлажа байһанайнгаа түлөө шагналда нэгэтэ бэшэ хүртэһэн юм. РСФСР-эй һүнэй ба мяханай промышленностиин министерствын ба эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта хоёр дахин хүртөө һэмди. Мүн министерствын ба профсоюзай ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотаар нэгэдэлнай шагнагдаа.

Республикын һүнэй промышленностиин нэгэдэл юһэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид, Агууехэ Октябриин 58 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дүүргэһэн түхэйгаа элидхэһэн һэн. Тобшолон хэлэхэдэ, нэгэдэлэй коллективүүд партиин XXIV съездын шиидхэбэриие бэелүүлхэ гэжэ бага бэшэ оролдолго гаргаа.

Теэд һайн үрэ дүн түйлаабди гэжэ һанаагаа амархан бэшэ. Манай коллективэй саашадаа бэелүүлхэ зорилго бүри ехэ юм. Ажалдамнай горитой дутагдал бии байһаар. Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха арга боломжонууд хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. Нэгэдэлэй зарим гол заводуудта ажалай эмхидхэл һула байһаар. Энэ ушарһаа хүдэлмэриин үнэтэ сагые мини гээхэ ушар олоор дайралдана.

Тоһоной зарим заводуудай хүтэлбэрилэгшэд тушаан абдаг һүнэй шанар тушаа шанга эрилтэ ажахынуудта табинагүй. Зарим колхоз, совхозууд муу шанартай һү тушаажа, өөһэдтөөшье ба нэгэдэлэй заводуудта хохидол ушаруулдаг байгаа. 1975 оной декабриин 1-һээ республикымнай ажахынууд шэнэ ГОСТ-ын ёһоор һү тушаадаг болоо. Шэнэ ГОСТ һүнэй шанар һайжаруулха эрилтэ табина. Ажахынуудай ямар сортын һү тушааһанай зэргээр түлөөһэн үгтэхэ юм.

Хүдэлмэриингөө бүхы шатанар һайжаруулха, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ эрилтын мүнөө табигдаад байхада, шэнэ ГОСТ манай үйлэдбэридэ ашатай түһатай болоно. Һүнэй эдеэ хоолой зүйлнүүдэй шанар һайжаруулха асуудалда гол анхарал хандуулха ёһотойбди.

Манай коллективүүд энэ эрилтые хараалда абан, саашадаа бэелүүлхэ зорилгоёо тодорхойлжо байна. Продукциингаа шанар һайжаруулхын тула хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ, эдэбхи үүсхэлыень хүгжөөн бадаруулха ёһотой болонобди. Мүн дааһан абаһан ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандаха, коллективүүдээ зүбөөр хүмүүжүүлхэ эрилтэ предприятинуудай мэргэжэлтэдэй, хүтэлбэрилэгшэдэй урда табигдана.

Арбадахи табан жэлдэ нэгэдэлэй олон предприятинууд шэнэдхэн байгуулагдаха, шэнэ техникэ, түрүү технологёор хангагдаха. Шэнэ заводууд бодхоогдохо юм. Халаан соогоо 100 тонно һү буйлуулжа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ завод Улаан-Үдэдэ баригдаха байна. Нижнеангарскын, Яруунын аймагай Озёрно һүнэй заводууд баригдаха юм. Эдэ заводууд халаан соогоо 10—25 тонно һү буйлуулха хүсэ шадалтай байха.

Партиин XXV съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ, баталан абтаха арбадахи табан жэлэй түсэбые дүүргэхэ арга боломжонуудаа хараалжа эхилээбди. Һүнэй эдеэ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ ехэдхэгдэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлхэ байна. Эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэхэ, ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ уялгатай болонобди.

Мүн хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ, тэдэнэй дунда социалис мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ хараалагдана. Коллектив бүхэн съездын хүндэлэлэй социалис уялга абажа, съездын нээгдэхэ үдэрые ажалай бэлэгтэйгээр угтаха гэжэ зоригжонхой ажаллажа байна.

Социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ жагсан ябаһан Бэшүүрэй, Петропавловска, Кабанска, Мухар-Шэбэрэй, Гусиноозёрско тоһоной заводуудай коллективүүд урдынгаа амжалта арьбадхаха хүсэлэнтэй. Үйлэдбэриин түрүүшүүл, Алдар солын 3-дахи шатын ордендо хүртэһэн А. И. Красикова, Е. С. Бамбурова, социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ, юһэдэхи табан жэлэй ударник гэһэн нэрэ зэргэтэй Ф. Ф. Байкалов, А. Л. Шлыков, Е. П. Володченко болон бусад ажалай һайн жэшээ харуулна. Нэгэдэлэй 200-гаад түрүүшүүл табан жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь урид дүүргэжэ, табан жэлэй ударнигай, социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшын тэмдэгүүдтэ хүртэһэн юм. Эдэ түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бусадай шадабари болгохо гэжэ хараалагдаа.

Юһэдэхи табан жэлэй даабариие һайнаар дүүргэһэн манай нэгэдэлэй коллективүүд түйлаһан амжалтаяа арьбадхаха хүсэл эрмэлзэлтэйгээр ажаллана.

И. ДАМБУЕВ.
Республикын һүнэй промышленностиин нэгэдэлэй начальник.



Цырендаши Жигжитов, Фузнят Халиуллин, Сергей Сагалеев гэгшэд Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой 2-дохи отделениин механизаторнууд юм. Эдэнэр һаалиин фермэнүүдтэ силос болон бусад тэжээл трактораар зөөдэг. Тиихэдээ фермэ бүхэндэ тэжээлыень саг болзор соонь асархые оролдодог гээшэ. Залуу механизаторнуудай нигэжэ оролдосотой бэрхээр хүдэлһэнһөө фермэнүүдэй һү һаали дээшэлнэ.

Зураг дээрэ: (зүүн гарһаа) Ц. Жигжитов, Ф. Халиуллин, С. Сагалеев.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

ЗОРИЛГОМНАЙ ЕХЭ

Түрэл партиингаа ээлжээтэ XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгээр угтаха гэһэн мүрысөө эдэ манай Шэнэ-Бэрээнэй механическа заводой коллектив оролсоод, эршэтэй шангаар хүдэлжэ байна.

Минии хүдэлдэг тракторнуудые заһабарилдаг цехэй коллектив гээгдэлдэ орохогүй гэжэ оролдоно. Һайн шанартай продукци ехээр гаргахын тула юу хэхэ ёһотой байгаа гээшэб? Энээн тухай манай цехэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд яһала хөөрэлдөөд, тусгаар хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлһэн байна. Ажалай журам һайжаруулха, шэнэ түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэхэ талаар табан жэлэй туршада ехэ юумэн хэгдээ. Тракторнуудай двигательнүүдые заһабарилаад, шанарыень шалгажа үзэхэ тусгаар стенд манай цех соо тодхогдоо. Двигательнүүдэй ямар шанартайгаар заһабарилагдаһание энэ түхеэрэлгэ бэлэнээр тодорхойлоод үгэдэг. Нигэжэ дутуу дулдануудые саг дары усадхаха арга олдоноһой.

Тиихэдэ тоһо булэдэг аппаратура шалгажа үзэхэ стенд манай цех соо байһал болгоогдонхой. Эдэ бүхы сэбэһэн түхеэрэлгэнүүдые зүбөөр хэрэглэжэ, һайн шанартайгаар тракторнуудые заһабарилхын тула манай цехэй хүдэлмэришэд мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлхэ, социалис мүрысөөндэ улам эдэбхитэйгээр хабсаралсаха ушартай болоно ха юм.

Цехэймнай хүдэлмэришэд коммунис ажалай, экономико шудалха үдэшын һургуулинуудта ябалсажа, мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлнэ. Бидэнэр өөр өөрын уялга абаад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын тула бултадаа оролдодог заншалтайбди. Һара бүри мүрысөөнэй дүн гаргадаг. Түрүү хүдэлмэришаниие зүбөөр элирүүлхын тула бидэнэр баллнуудые хэрэглэнэбди. Эгээл ехэ балл абаһан хүдэлмэришэн түрүү һуури эзэлдэг. Ажалһаа хожомдодог, ниитын хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандадаг хүдэлмэришэд үсөөн балл абадаг. Энэ тон һайн арга гэжэ һанагдана. Һайнаар хүдэлһэн хүн түрүү һуури ёһоороо эзэлжэ, урмашуулагдана бшуу.

Юһэдэхи табан жэлэй эхинһээ манай цехэй олон хүдэлмэришэд мүнгэн шангаар урмашуулагдажа, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа һэн. 26 хүдэлмэришэднай «1974—1975 онуудай социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгүүдээр шагнагдаа. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада манай цехэй хүдэлмэришэд эрхим һайнаар хүдэлжэ, зарим тэды амжалтануудые түйлаһан байна. Манай коллектив табан жэлэйнгээ даабари дүрбэн һараар уридшалан сентябриин 1-дэ дүүргээ һэн. Даабариһаа гадуур 124 трактор заһабарилһан байна бди. Юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй даабари болзорһоонь 55 хоногоор урид дүүргээ һэмди.

Бидэнэр юһэдэхи табан жэлэй туршада ехэ юумэ хээбди. Хүдэлмэришэднай дүй дүршэлтэй болоно, нилээд ургаа. Байдал һуудалнайшье һайжараа. Цехэймнай хүдэлмэришэд 1970 ондо һарадаа дунда зэргээр 140 түхэриг олодог һаа, мүнөө 170 түхэриг салинтай болобо. 12 хүдэлмэришэднай шэнэ байрада түбхинэжэ, зол жаргалтайгаар ажаһууна.

Арбадахи табан жэлэй богоһо алхагдаба. Мүнөө цехэймнай хүдэлмэришэд партиин XXV съездэ зориулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектые зүбшэн хэлсэжэ байна.

Түрэл коммунис партимнай бидэнэй урда тон ехэ зорилгонуудые табиба. Энээниие хайшан гэжэ, ямар аргаар бэелүүлхэ байнаб? Энээн тушаа мүнөө хаа хаанагүй ехэ хөөрэлдөөнүүд болоно. Совет хүн бүхэн шэнэ арбадахи табан жэл соо ямараар хүдэлхэ тухайгаа бодомжолжо үзэнэ. Тиигэхэдээ ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, шэнэ онол арга хэрэглэхэ тухайгаа үнэтэ дурадхалнуудые оруулна. Урдань хэрэглэгдээгүй байһан доторой арга боломжонуудые элирүүлнэ.

Манай цехэй коллективай юһэдэхи табан жэл соо али зэргээр хүдэлжэ гараһан тухай эндэ тобшо тэдыгээр хэлэгдэбэ. Бидэнэр яһала һайн үрэ дүн түйлаабди. Теэд энээгээр һанаагаа заһажа болохоор гү? Үгы лаб даа. Арбадахи табан жэлэй туршада бүри һайнаар хүдэлжэ, тракторнуудые һайн шанартайгаар, түргэнөөр заһабарилхын тула бидэнэр ехэ юумэ хэхэ ёһотойбди.

Бидэндэ дутагдалнууд үшөөл бии байһаар. «Сельхозтехника» нэгэдэл тракторнуудай запчастьнуудаар бидэниие хүсэд хангажа шаданагүй. Энээнһээ болоно хуушарһан детальнуудые бага зэргээр сэбэрлээд, тракторнуудта табиха ушар олон дахин дайралдана. Үнгэржэ байһан тракторай гэнжэнүүдые «Сельхозтехника» нэгэдэлэй Зэдын аймагай мастерскойдо абаашажа хабсарганабди. Түмэр гэнжэнүүдые заһаар Петропавловкаһаа манай иишэ асарха ушар гарана. Арбадахи табан жэлэй даабари дүүргэхын тула бидэнэр эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхаха болонобди.

И. АФАНАСЬЕВ.
Шэнэ-Бэрээнэй механическа заводой мастер.
Загарай.

ДҮРШЭЛТЭЙ ҺААЛИШАН

РЕПОРТАЖ

Январь һарын энгинама хүйтэн үдэшэ. Шинирэнгэ тосхоной зүүн захада оршодог һаалиин фермын байрануудай сонхонууд гэрэлтэн харагдана. Дундахи байра соо ороходомнай, нэм гэхэдээд, дулаан байба. Байрын хоёр хажуу талаар үнеэд уягдаанхай. Хобоонууд сооһоо эдеэлнэд.

Һаалишад үдэшынгөө һаали эхилэнхэй, хүнэгүүд соо һүнэй шууяса шобтоогдохо аблан дуулдана.

Ажалша габшагай залуу эхэнэр үнеэнэй дэлэн ниидхэржэ байһанаа булсэй уһатай хүнэг сооһоо сагаан полотенци гаргажа, хүхэ дэлэнгыень һайса аршаад, һаажа эхилбэ.

— Манай совхозой эрхим һаалишан Анна Гомбоева гээшэ. Ажалда бэрхэ эхэнэр даа, — гэжэ отделениие эрхилэгшэ Павел Петрович Турунхаев хэлэнэ.

Фермын ажал хэрэг тухай эрхилэгшэтэй хөөрэлдэхэ зуурамнай һаалишан түрүүшынгээ үнеэ һаажа дүүргэбэ.

— Энэ үбэл үбһөөр дутамаг байнабди. Тиибэшье үнеэдэйнгээ һү шэмые доошо дуулхагүйн тула яһалан оролдоно гээшэбди. Бии байһан тэжээлээ түсхай рационой ёһоор үнеэдтээ үгэнэбди. Саг соонь эдеэлүүлжэ уһалаад, байра соохиинь хуурай дулаан байлгабал, үнеэд хожорхошьегүй байна даа. Тиигэжэ мүн о энэ үнеэнһээ дүрбэн литр һү һааба ха юмбиб. Гадна үглөөгүүр дүрбые, бүхы дээрээ нэгэ үнеэнһээ үдэр соо хахад пүүд һүн һаагдана гээшэ. Һаагдадаг арбан дүрбэн үнеэнһээ үдэр бүри 108 литр хүрэтэр һү һаажа тушаанаб, — гээд Анна Гомбоева удаадахи үнеэгээ һаахаар бэлдэжэ ороно.

Һүүлээрнь бидэ һү хадагалдаг таһалга соо түрүү һаалишантай хөөрэлдөөгөө үргэлжэлүүлбэбди. Энэ үдэрэйнгөө дүнгые согсолходонь даажа байһан бүхы 20 үнеэнһээнь 110 килограмм һүн һаагдаһан байба.

— Үнеэдтэ үгтэдэг тэжээлэй зэргээр һүн абтанал гээшэ ха. Мүнөө шэргэд байһан зургаан үнеэдни һаяар тугаллахань. Тиигэбэл, үнеэн бүриһөө үшөө ехэ һү һаадаг болохо бэзэб, — гэжэ Анна Малагасаевна Гомбоева хөөрэнэ.

Түрүү һаалишан нээрээшье һайн дүн түйлана. Энэ жэлдэ тэжээлэй элбэгээр бэлэдхэгдээгүй дээрэһээ һаалиин үнеэдтэ үдэртөө 2—3 килограмм үбһэ, һолоомо, 15 килограмм силос, 2 килограмм талха гурилнай зүйл булеэн уһан соо худхагдаад үгтэнэ. Теэд адли хэмжээнэй тэжээл үнеэдтээ үгэдэг аад, бага һү һаадаг һаалишад эндэ бии юм. Һүтэй үнеэдтээ элбэг тэжээл, һү шэмэ багатай малдаа багаар тэжээл үгэхэ гурима хүсэд сахидаггүй, ажалдаа оролдосогүйгөөр хандадаг хүнүүд һайн дүн түйлананагүй бшуу. Тиигэжэ тэдэнэр жэлэй хугасаада үнеэн бүриһөө 2.000 килограмм хүрэтэр һү һаанагүй гээшэ. Харин А. М. Гомбоева һүүлэй үедэ үнеэн бүриһөө 3.000 гаран килограмм һаадаг болонхой. Жэшээнь, 1974 ондо 3.119, харин 1975 ондо 3.150 гаран килограмм һү һаагаа. Юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур хэдэн арбаад центнер һү гүрэндэ тушаагаа. Түрүү һаалишанай амжалтын үшөө нэгэ «нюусань» юун бэ гэхэдэ, А. Гомбоева үнеэдээ саг болзорһонь үрэжүүлхэ тушаа онсо анхарал табидаг. Тэрэ ямар үнеэн хэзээ тугаллааб, хэзээ үрэжүүлэгдэхэ ёһотойб гэжэ нарин тэмдэглэл хэжэ, техник-үрэжүүлэгшэтэй нягта харилсаатай байдаг. Энээнэй ашаар тэрэ тугал олоор абахаһаа гадна, һү ехээр һаана ха юм. 1974 ондо үндэр дүнгүүдые түйлаһанайнгаа түлөө А. М. Гомбоева «Ажалай Улаан Туган» орденоор шагнагданхай.

Энэ жэлэй үбэлжэлгын хэды бэрхэтэйшье һаа, А. М. Гомбоева арбадахи табан жэлэй түрүүшын ондо үнеэн бүриһөө 3.000 килограмм һү һааха уялга абанхай.

— Шэнэ табан жэл соо совет арадай ажаһуудалые саашадань улам һайжаруулха асари ехэ түсэб КПСС-эй ЦК табяад байна. Түрэл партиимнай хараа зорилго арадай хүсэл эрмэлзэлые элирхэйлһэн туладань үшөөл һайнаар ажаллаха, улам үндэр дүнгүүдые түйлэхэ урма зориг зосоомни түрэнэ, — гэжэ А. М. Гомбоева хэлэбэ.

Л. ДУГАРОВ.
манай корр.
Яруунын аймаг.

ИИМЭ ЗОН БАМ-ые БАРИНА

(Түгэсхэл. Эхиниинь январиин 17-ной номерто).

Удаан хүлеэлгэжэ, үлүү юумэ асуулгажа байнгүй, Тарахонич өөрөө хөөрөөгөө эхилбэ:

— Олон лэ барилга наһан соогоо үзэһэн хүм. Багашье, ехэшье. Минии һүхын үрээр бүтэһэн гэрнүүдые нэгэ газарта суглуулха болоо һаа, бүхэли хото болоно магадгүй. Табан жэлэй саада тээ, нэгэтэл би өөртөө нигэжэшье ябалгамни хүрөө гэжэ хэлэбэ гээшэб. Ухибүүн бэшэ аад, хэды болотор нигэжэ дэлхэй түбеэр зайжа ябаха хүнбиб. Тиигэжэ байтарни БАМ-ай барилга тухай һураг дуулдаба бшуу.

Тарахонич нэгэ хирэ абяагүй һууба. Окусиканай шууяан урдахые шагнаһан хэбэртэй. Тиигээд һанаа алдажа:

— Тиихэдэнь лэ баһал досоомни комгон бэшэ болоодхёо һэн. Үнэхөөрөөшье хожом, юрэдөө иимэ барилгада хабаадажа, хооһон газарта хото город бодхоолсохо талаан тудаха аал? Үгы даа гэжэ һанахадаа, досоом бүришье уйтарба. Наһаншье ябаа. Иимэ ушар алдажа болохо аал?

Энэ асуудаллаа харюу хүлеэһэн шэнги Тарахонич нам руу хараад һууба. Тиигэжэ байтараа, гэнтэ эридээр һуурииһаа үндыжэ, тон ондоо юумэн тухай яриижа эхилбэ.

— Манай халуун булаг ошожо хараа бээзэт? — гэжэ Фёдор Васильевич асуугаад, харюуемниишье хүлеэжэ байнгүй, хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ. — Соргонуудые асаржа эндэ табяа һаа, хойто хабар бишыхан теплицэ барижархиха арга бии.

Юрэдөө, Тарахоничой харюу би уридшалан мэдээд байгааб гэжэ хэлэхэ аргамгүй. Юуб гэхэдэ, хүн бүхэн өөрынхеэрээ һанал бодолоо тодорхойлдог шуу. Гэбэшье энэ асуудалда ёһотой барилгашадай харюунууд гол түлэб юугээрээшьеб адлирхуу байдаг.

Мүнөө Тарахонич шэнги энэ агуу барилга руу эрмэлзэһэн хэдэн хүнэй харюу ехэ хубилгагүй эндэ дурдахамни. Тиихэдэмнай тэдэнэй эрмэлзэл, хүсэл ойлгосотой болохо бээзэ гэжэ һананаб.

• • •

Владимир Петров, «Запбамстроймеханизация» гэжэ трестын 139-дэхи нүүдэл онһожоруулагдаһан колонныи жолоошон. Володька нэгэ газартаа минии удаан һуужа шададаггүй хүн һэн. Имагтал «Уралайнгаа» кабина соо һуухыень хараа һаа, даншье тиимэ зантай хүн бэшэ гэжэ этигэхэт. Рульдаа һууходаал тэрэ илангаяа нарин нягта, ехэл болгоомжотой, бодолтой хүн гэжэ ойлгохот.

— Жэшээтэ һайн жолоошонмнай юм. Бүхы үйлэдбэриин, ниитэ соёлой хэрэгүүдтэмнай эдэбхитэй хабаададаг, — гэжэ Петров тухай местномойнь түрүүлэгшэ Виктор Яковлевич Шульга нэгэтэ нилыемни магтаа бэлэй.

Минии асуудалда Володька бүхэли монолог уншажархёо гээ һаа, алдуу болохогүй.

— Битнай мүнгэн ехэ шухаг юумэн гэжэ һанагшагүйб. Бии һаань, һайн юумэ аабла. Үгышье һаа, нэгэ арга оложо, хүшэр байдалһаа гарана бээзэбди. Москвада таксиин жолоошоноор хүдэлхэдөө, бэлэн мүнгэнэй амта яһала үзөө һэм. Теэд үлүү юумыень ойлгоогүй һэм даа. Муу бэшэл юумэ бээзэ. Зүгөөр мүнгэнэй ехэһээ сэдьхэлшни дүүрэн байхагүй. Уйтайшье шэнги болошохо. Мүнгэнэй түлөө ажаһууһан шэнги болохош. Хүн гээшэ ажабайдалдаа ямар нэгэн зорилготой байха ёһотой бшуу.

Горький хотын суута автозаводто ерээд, машинануудые туршан һоригшо болоод байгааб. Удаань Сибирь ерэжэ, Витимэй муль- [illegible]

шод дабшаха гэжэ һанахада, зосоош одоошье тэнигтэй болохо. Хүнэй һанаанда тэрэнһээ үлүү юун байхаб?

Дүлии тайга соо Володиниишье нүхэдынь энэ эрэлхэг хүбүүнэй харуулһан баатаршалгануудай тухай үнэхөөрөөшье гэлыхээ юумэнүүдые хөөрөө бэлэй..

Константин Молофи, 12-дохи тоннельнэ отрядай проходчик.

Манай ниидэжэ ерэһэн вертолёт почто асараа һэн. Константин Молофи гансата гурбан бэшэг абаба. Бэшэгүүдынь, тухайлхада, ехэл һонин дэлгэрэнгы удхатай байгаа хаш даа. Константин хахад часһаа лаб лэ үлүү саг соо уншаа. Заримдаа баярлаар болохошье юм, заримдаа гансаараа энеэжэшье байха юм.

— Нинка, хуулита һамгамни бэшэгүүдые нам руугаа ниидхүүлжэл мэдэнэ гээшэ. Тэдээн соогоо асууха, һураха юумэнииинь нэгэн: хэзээ ерэжэ, маанадаа абаашахана байнаш? Бэшэг бүхэн соогоо гэр байра хомор лэ даа, барандаа шахуу байрагүйбди, саг зуураа һамгагүйшүүл болонхойбди гэжэ ойлгуулнаб. Теэд ордон байшан хэрэгтэй гэнэгүйл, майхан соошье байхада хамаагүй, зүбшөөнэб гэжэ бэшэнэ. Сэхынь хэлэхэдэ, манай Молдавида байгаали эндэхидэл бэшэ ааб даа. Виноградай ногоон эшэнүүд мүнөөшье дүүдэндэм ороһоор. Теэд ехэ хэрэгэй үүдхэгдээд байхада, юрэдөө, виноградай ургахые хаража һууха аалши? Нина һамгамни барилгын мэргэжэлтэй бэшэшье һаа, намдаал адли бүхы наһаараа нэгэ барилгаһаа нүгөө барилгада цыган шэнги нүүжэ ябаһан юм даа. Мэргэжэлыньшье хаанашье таарахашнуу, тогоошон.

— 1960 ондо би армиһаа табигдаад, хайшаа ошолтойб гэжэ удаан шэбшээгүй һэм. Комсомолой путёвко абаад лэ Абакан — Тайшет гэжэ түмэр замай барилгада ошоо бэлэйб. Тэндэ Нинатаеа уулзааб. Түрүүн майхан соошье байгдаа. Юрэдөөл, һамгамни энээн шэнги юумэндэ, сэхынь хэлэхэдэ, дадангиi.

Дахин конвертнуудаа урдаа дэлгээд, карта шэнгеэр һагшаха зуураа, нигэжэ хөөрүү хүбүүн нэмэбэ.

— Ниикэмни бэшэг бүхэн соогоо һонирхожо, «ямар тиимэ онсо тоннель малтахаяа һанаа зомта? Хэды бахана бодхоохобта. Ямар аргаар малтанат, ямар хүсэтэйб?»

— Юрэдөө, энэ мэтые мэдэхэ хүн гээшэ, — гэжэ Костя сэдьхэл дүүрэнээр хөөрөөгөө түгэсхөөд, конвертнуудаа үбэртэлжэрхибэ.

Удаадахи почтын ерэтэр эдэ бэшэгүүдыень үдэр бүри шахуу уншагдаха байһандань һэжэг оу түрэнэ.

Владимир Усенко 12-дохи тоннельнэ отрядай 6-дахи участогай начальник, Ажалай Улаан Тугай орденой кавалер.

Одоол энэ хүниие алдар солооршье, мүнгэ шагналаар шье гайхуулхагүйш. Тэрээндэ иимэрхүү юумэнүүд яһала үзэгдэһэн байха. Бүхэ барилдаагаар уласхоорондын класай спортын мастер юм. Үшөө эдир наһандаа алдар солын тэмдэг болохо лавровой дала мүрыень хүнгэханөөр дарадаг байһые һайса үзэһэн хүн.

Ажалайшье алдар соло тэрээнтэй нүхэсэһэн түүхэтэй. Абакан—Тайшет гэжэ замай барилга дээрэ тэрэнэй хүтэлбэрилдэг участок суурхаа. Удаань, жараад оной тэн багаар, Москвагай метрополитенэй Ждановска линии бүтээлгэдэ тэрэнэй даадаг бригада дэлхэйн рекорд тогтоогоо юм.

1974 онние Усенко үшөөл Москвадаа угтаа юм. Нинелэл хотын метрополитенэй нэгэ харюусалгатай участок хүтэлбэрилһэн заидаад ябаа [illegible]





МҮНӨӨНЭЙ АГУУ БАРИЛ…

ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАДТА—ҺАЙН ЭД БАРАА

Республикымнай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлжэ, хүдөөгэй хүн зониие эд бараагаар һайнаар хангаха, түрүү арга хэрэглэхэ, худалдаа наймаанай материально-техническэ баазые һайжаруулха талаар горитой хубитаяа оруулһан байна.

Табан жэлэй туршада капитальна барилгада 16.800 мянган түхэригэй зөөри гаргашалагдаа. Энэнь наймадахи табан жэлэйхидэ орходоо нилээд ехэ юм. Үнгэрһэн үе соо 56 магазин, 10 столово, сүүдхэ соогоо 123 тонно хилээмэ баридаг 10 завод, 720 тонно багтааха хэмжээтэй 10 холодильник, 11 920 дүрбэлжэн метр талмайтай эд бараанай 16 склад, 127 автомашинын багтаха 12 гараж, 6.462 дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэр, мүн олон тоото бусадшье барилганууд бодхоогдоо. Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада Загарайн, Түнхэнэй, Прибайкалиин, Яруунын аймагуудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд мүнөө үеын шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаһан универмагуудтай болоо. Үнгэрһэн үе соо холодильна, худалдаа наймаанай технологическа түхеэрэлгэнүүдые заһабарилан хабсаргаха комбинат барилдажа тушаагдаа.

Хүдөөгэй ажалшадай баян болохо бүри эд бараан улам ехээр худалдагдадаг болоһон байна. Жэшээнь, ажалшадта эд бараа наймаалха табан жэлэй даабари 11 үдэрөөр урид дүүргэгдэө.

8 миллион түхэригэй эд бараан түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо үлүү ехээр хүдөөгэй ажалшадта наймаалагдаа. Табан жэлэй туршада колхознигуудһаа, мүн хүн зонһоо 27.4 миллион түхэригэй эдеэ хоол худалдагдан абтажа, ажалшадта наймаалагдаа. Тиигэжэ колхозууд болон хүн зонһоо хүдөө ажахын продукци худалдан абаха түсэб 100.7 процент дүүргэгдэө.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада промышленна эд бараа худалдалга 1970 онойхидо орходоо. 1975 ондо 149,6 процентээр дээшэлээ. Табан жэлэй туршада нооһон, торгон бүд, гадар трикотаж, хубсаһа угаадаг синтетическэ порошогууд, парфюмери, галантерея культурно-ажаһуудалай, ажахын хэрэгсэлнүүд нилээд ехээр наймаалагдадаг болоо. 1975 ондо 1.148 автомобиль наймаалагдаа гэхэ гү, 1970 онойхидо орходоо 4.7 дахин олоор наймаалагдаһан болоно. Мүн энэ үе соо 6.644 телевизор наймаалагдаа. Энэнь 161 процент болоһон байна.

Эдеэ хоолой зүйлнүүд үнгэрһэн табан жэлэй туршада нилээд ехээр худалдагдаа. Жэшээнь, малай, мүн шубуунай мяхан 179,2 процент наймаалагдаһан байна. Загаһан — 2.1 дахин, сыр —2,3 дахин, үндэгэн —7,6 дахин, загаһанай консервэ 1,5 дахин ехээр наймаалагдаа.

Олон аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд табан жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь урид, декабриин хахадаар дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэһэн байна. Тэдэнэй тоодо Прибайкалиин, Хяагтын, Хойто Байгалай, Сэлэнгын, мүн бусад аймагуудые нэрлэжэ болоmoор.

Буркоопсоюзай мэдэлдэ байдаг худалдаа-наймаанай 16 организаци, 28 предприяти, мүн 74 түрүү наймаалагшад юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабариие үнгэрэгшэ жэлэй декабриин 7-до дүүргэө.

Зарим шалтагаанууд хараалагдаһан хэмжээ ябуулгануудаа бэелүүлгэдэмнай нилээд һаад ушаруулаа. Жэшээнь, нютагай промышленна олохон предприяти, министерствын баазанууд эд бараагаа хараалагдаһан болзор соогоо эльгээгээгүй, тиигэжэ уялгала дүүргэнгүй байшоо. Энээнһээ болоно, аймпотребсоюзууд болон аймагуудтахи эд хэрэглэгшэдэй нэгэдэлнүүд өөрынгөө транспортые зүбөөр хэрэглэхын орондо эд бараа бүтээн гаргагшадай баазаһаа бэлэн продукци зөөжэ сагаа барана. Нютагай промышленна предприятинуудай бүтээн гаргаһан продукцинь шанар муутан байһаһаа гадна, хараалагдаһан хэмжээнһээ багаар гаргагдана. Тэрээнһээ болоно, хэрэгтэй сагтаа зарим эд бараан магазинуудта ородоггүй.

Улаан Үдын сабхи, һээеы гуталай фабрика Буркоопсоюзай системэдэ 21,9 мянган паар һээеы гутал, тэрэ тоодо эрэшүүлэн үмдэдэг 28—32 хэмжүүрэй 9,2 мянган паар гутал дутуу үгэһэн байна. Гэхэ зуураа, 21—23 хэмжүүрэй һээеы гутал захигдаһан хэмжээнһээ үлүү ехээр гаргажа, наймаанда дурадхана. Галуута Нуурай оёдолой фабрика оёгдоһон хубсаһа тушааха түсэбөө саг үргэлжэ дүүргэнэгүй. Гүс фабрика үнгэрэгшэ жэлэй 11 һарын турша соо хамта дээрээ 490 мянган түхэригтэ элдэб зүйлэй эд бараа дутуугаар үгөө. Тэрэ тоодо пумаажин бүдөөр оёгдоһон эрэшүүлэй үмдэ, хубөнтэй хүнжэл, простыни, хүнжэлэй гадар гэхэ мэтые нэрлэмээр. Оёгдоһон хубсаһан жэлэй дүүрэтэр нилээд ехээр тушаагдажа, түсэбэй дүүргэлтэдэ дутэрхы болоо. Шанар муутай эд бараа эльгээһэнэйнь түлөө дүрбэдэхи кварталда фабрикада 2.876 түхэригэй яла тодхогдоһон байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Буркоопсоюз хилээмэ болон хилээмэнэй зүйлнүүдые гаргалгаяа нилээд дээшэлүүлжэ, жэл бүри 34 мянган тонно хилээмэ барижа наймаална. Гэхэ зуураа, хилээмэ зөөдэг машинануудай дуталдадаг дээрэһээ магазинуудта саг соонь хилээмэ зөөхэ аргагүйдэгдэнэ. Энээнһээ болоно магазинуудта хилээмэн таһалдана. Тогтоогдоһон гуримай ёһоор, совхозууд өөрынгөө газар дээрэ хилээмэ зөөхэ машина үгэхэ ёһотой юм, гэбэшье ажахынуудай олонхиинь энэ эрилтэ дүүргэдэггүй байна. Энэ асуудал зүбөөр шиидхэлгэдэ аймагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай хабаадалсаа һаань, һайн байгаа.

Барилга тухай хэдэн үгэ хэлэмээр. 1976—1980 онуудта хэгдэхэ барилгын гүсэбүүдые Буркоопсоюз даб дээрэ хаража үзэбэ. Дурсагдаһан үе соо барилгада 18 миллион шахуу түхэриг мүнгэ зөөри өөһэдһөө гаргашалха байнабди. Шэнэ табан жэлдэ Петропавловка, Хурамхаан, Хэжэнгэ, Шэнэ-Бэрээн тосхонуудта худалдаа-наймаанай олон барилга бодхоогдохо байна. Баргажан, Байтал-Худара, Хүдэри-Сомон, Ивалга тосхонуудта ехэ ехэ универмагууд баригдажа тушаагдаа. Хэдэн аймагта, тэрэ тоодо Бэшүүр, Баргажан, Нарһата, Хүдэри-Сомон, Мухар-Шэбэр тосхонуудта столовонууд шэнээр баригдаа. Олохон аймагай гол буусануудта, жэшээнь, Хурамхаан, Нарһата, Тори, Бэгдарин тосхонуудта хилээмэнэй заводууд бэлэн болгогдожо тушаагдаба.

Кооперативна техникумэй һурагшадай байха хамтын байра энэ жэлдэ ашаглалгада тушаагдахань. 440 хүнэй һууритай хамтын байрын бэлэн болгогдоходо, һурагшад номоо һайнаар үзэхэ, амарха аргатай болохо. Һуралсалһаа таһалдажа, гаража ошолгонь үсөөрхэ байна.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперации өөрынгөө хүсөөр магазинууд болон бусадшье барилгануудые олоор бодхоожо шадахагүй байна. Манда колхоз, совхозуудай зүгһөө туһаламжа хэрэгтэй. Дурсагдаһан ажахынууд хоёр жэл соо нэгэ-нэгэ магазин хамжажа барилсаа һаань, һайн байгаа.

Магазинууд болон бусадшье барилганuудые бодхоолсодог ажахынууд республика соомнай олон бии. Жэшээнь Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Эрдэм» колхозууд шэнэ магазинуудые өөһэдынгөө, мүн эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хамтын зөөреэр бодхооһон байна. Баргажанай аймагай Хилганын, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд, Кабанскын совхоз, мүн бусадшье ажахынууд шэнэ магазинуудые барихань.

Энэ үнэтэ үүсхэлэй хаа хаанагүй дэмжэгдээ һаа, шэнэ табан жэлдэ худалдаа наймаанай олон барилганууд бодхоогдохо байна.

Малай үбэлжэлгэдэ ушардаг бэрхэшээлнүүдые хараадаа абажа, нүүдэл наймаа улам һайжаруулхыень аймпотребсоюзуудай правленинүүдтэ болон районуудта зааха шухала. Республикадамнай мүнөө үедэ 112 автолавка ажаллана. Фермэ, отаранuудта хүдэлдэг нэгэшье малшан анхарагдангүй гараха ёһогүй. Малшадһаа абтаһан захил богони болзор соо дүүргэгдэхэ зэргэтэй.

Автолавка бүхэнэй ажалые наринаар хинан шалгаха, хараалагдаһан болзор соогоо хэр ябанаб, ямар эд бараа абаашанаб гэжэ эдаглажа байхаар.

Аймагай эмхинүүдтэй суг таа хэлсээ хэжэ, малшадые гансашье эд бараагаар хангаха бэшэ, мүн бусад эрилтэнүүдыень хүсэлдүүлхэ гээшэ үгаа шухала. Хүдөөгэй малшадта, түбхын түрүүндэ һайн эд бараа абаашаха хэрэгтэй.

Республикын эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд партиин XXV съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаад, хүдөөгэй ажалшадые эд бараагаар улам һайнаар хангахые оролдоно.

А. ИМЕНОХОЕВ.
Буркоопсоюзай правлениин түрүүлэгшэ.

Съездһээ съезд хүрэтэр

СОВЕТ ХҮНЭЙ АША ТУҺАДА

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1975 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые ба СССР-эй юһэдэхи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессиин материалнуудые совет хүнүүд баяр баясхалантайгаар угтаа һэн. Тэрэ Пленум дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ соо юһэдэхи табан жэлдэ манай ороной арадай ажахын хүгжэлтэдэ тобшолол хэгдэжэ, 1976—1980 онуудта экономикымнай хүгжэлтын гол шэглэлнүүд тодорхойлогдоһон байгаа.

Һаяхан түгэсөөд байһан юһэдэхи табан жэлэй политическэ гол сэгнэлгэ юун болоноб гэхэдэ, арадаймнай ажахын бүхыдөө хүгжэлтэ хангагдажа, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, арад зоной материальна ба культурна ажаһуудал һайжаруулха ,оронойнгоо оборонО бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн алхам хэгдэһэн байна.

Урид багсаагдаһанай ёһоор, 1975 ондо хэрэглэмжэ ба нөөсэдэ зорюулагдаһан национальна доходой хэмжээн 362 миллиард түхэриг болоо. Экономикымнай гол һалбари болохо промышленность хурдан түргэнөөр хүгжэжэ үргэлжэлһээр. Түс һалбариин үйлэдбэриин хэмжээн түгэсхэхы жэлдэ 7,5 процентээр дээшэлээ, хараалагдаһан түсэбынь 6,5 процент байһан.

Манай парти ба правительство хүдөө ажахынгаа саашанхи хүгжэлтэдэ саг үргэлжын анхарал хандуулна. Юһэдэхи табан жэлдэ ороо һо тариянай дунда зэргын ургаса наймадахи табан жэлэнхиһээ дээгүүр болоо. Мяха, һү, үндэгэ, нооһо үйлэдбэрилгэ ба худалдан абалга мүн лэ дээшэлээ.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые улам хүгжөөһэнэй, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлһэнэй, научно-техническэ дэбжэлтэ туйлаһанай, ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар арад зоной байдал һуудал саашадань һайжаруулгада ехэ мүнгэ зөөри гаргашалха арга олдоо.

Совет хүнүүдэй бодото олзо доход саг үргэлжэ ургана. 1975 ондо хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай һарын дунда зэргын салин хүлһэн 146 түхэриг болоо. Энэ хадаа 1970 онойхиһоо 20 процентээр ехэ болоно

КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдтэй зохилдуулан, ороноймнай бүхы заха хизаарнуудта һарын эгээл бага салин 70 түхэриг болгохо ба үйлэдбэриин һалбаринуудай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай дунда зэргын салин дээшэлүүлхэ хэмжээ ябуулга энээгээр түгэсэнэ. Багшанар, врачууд, саад ба яслинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай түлөөһэнэй шэнэ гурим тогтоогдоо. Хаа хаанагүй 70 түхэриг хүрэтэр салингһаа налог абалга болюулагдажа, 90 түхэриг хүрэтэр салин хүлһэнһөө налог абалга доошолуулагдаа.

Салин хүлһэ багаар абадаг бүлэнүүдэй үхибүүдтэ тэдхэмжэ тогтоолго хадаа хүн зоной зарим бүлэгүүдэй олзо доходые адлирхуу болгохо хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. Ажалай эрхэ байдал ба эхэнэрнүүдэй һуудал, пенсионно хангалга ба социальна страховани һайжаруулха талаар тон шухала хэмжээнүүд абтанхай: хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон колхознигуудай абадаг пенси, тэжээхэ хүнөө алдаһан бүлэнүүдэй абадаг пенси, инвалидуудай саг зуураар ажал хэжэ шадахагүй болигшодто үгтэдэг тэдхэмжэ ехэ болгогдоо. Гэрэшэлэн дээдэ һургуулинуудай, дунда ба техническэ мэргэжэл олгодог һургуули ба училищинуудай һурагшадай абадаг стипенди ехэ болгогдоо. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, дайнай инвалидуудта, дайнда амн наһаяа үгэһэн сэрэгшэдэй гэр бүлынхидтэ нэмэлтэ тэдхэмжэ тогтоогдоһон байна.

Манай гүрэн 1974 онһоо эхилжэ, урдань гаргагдаһан гүрэнэй урьһаламжын облигацинуудай түлөөнэй тираж саг үргэлжэ үнгэргэжэ захалаа.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада 75 миллион совет хүнэй бодото олзо доход, 40 миллион хүнүүдэй пенси, стипенди ба тэдхэмжэ горитойгоор дээшэлбэ.

Ажалай түлөөһэ үшөө дээшэлүүлээд, эд бараанай үнэ сэнгые хямдаруулжа болохогүй юм аа гү гэһэн асуудал үсөөн бэшэ табигдадаг. Эндэ нэгэшье общество өөрынгөө үйлэдбэриин хэмжээнһээ ехээр хэрэглэмжэ хэжэ шадахагүй байһаниие хараада абаха хэрэгтэй. Ушар иимэһээ совет арадай байдал һуудалай һайжаралга национальна доходойнгоо ургалтаһаа, промышленна ба хүдөө ажахынгаа үйлэдбэриин хүгжэлтэһөө, тэрээнэй ажалай бүтээсын хэр зэргээр дээшэлүүлэгдэһэнһээ сэхэ дулдыдана бшуу.

Ниитын хэрэглэмжын фонднууд ажалшадай олзо доходой бүридэлдэ, тэдэнэй байдал һуудалай улам һайжарха ябадалда ехэ үүргэ дүүргэдэг гээшэ. Эдэ фонднууд хэгдэһэн ажалай хэмжээн ба шанараар хубаарилгада нэмэлтэ болоожо, социалис ёһо гуримаар ажаһуулгын шэнжэ шанар боложо үгэнэ. Эдэ фонднуудай аша туһаар СССР-эй эрхэтэд түлөөһэгүйгөөр һургуулида һурана, медицинскэ туһаламжа, пенси абана, тэдхэмжэ гэхэ мэтээр хангагдана. Тиигэжэ олон үхибүүдтэй бүлэнүүдтэ тэдхэмжэ үгтэнэ, ажалай эрхэ байдал һайжаруулагдана.

Саашань хэлэхэдэ, ажалай түлөөһэн ба ниитын хэрэглэмжын фонднуудые тааруу зохидоор хэрэглэхэ ябадал ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, мүн социальна асуудалнуудые шиидхэлгэдэ ажалшадай материальна урмашуулга хангаха зэргэтэй. Ниитын хэрэглэмжын фонднууд хүнүүдые коллективэйнгээ хэрэгтэ оролдосотой байхаар хүмүүжүүлнэ.

Эдэ бүгэдые хараада абан, Коммунис парти ба Советскэ правительство ниитын хэрэглэмжын фонднуудые бүридхэхэ ба хэм хэмжээень дээшэлүүлгэдэ ехэ анхарал хандуулдаг ба хандуулнашье гээшэ. Жэшээнь, үнгэрһэн табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор, 1975 ондо ниитын хэрэглэмжын фонднуудһаа хүн бүхэнэй абаһан түлбэри ба тэдхэмжын хэмжээн 350 түхэригһөө бага бэшэ байба.

Хүдэлмэришэд, алба хаагшадай ажалай түлөөһэнэй, колхознигуудай олзо доходой түргөөр ургажа байһан, мүн ниитын хэрэглэмжын фонднуудһаа хүн зондо үгтэдэг тэдхэмжын улам дээшэлжэ байһан үедэ ажалшадай нөөсэлһэн мүнгэнэй бүри ехэ болоожо байһаниие тэмдэглэхэ шухала. 1970 оной эсэстэ нөөсэлгын кассануудта ажалшадай хадагалһан мүнгэн 46,4 миллиард түхэриг байгаа һаа, 1975 оной октябриин 1-дэ 86 миллиард түхэриг хүрэтэр ургаһан байха юм. Нөөсын хадагаламжада байһан энэ ехэ мүнгэн совет хүнүүдтэ удаан болзорто хэрэглэгдэхэ эд зөөри, кооперативна гэрнүүдые, дачануудые бариха арга олгоно.

— Юһэдэхи табан жэлдэ ажалшадай байра байдал улам саашаа һайжараа. 1971 — 1975 онуудта ниитэ дээрээ байрын 540 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүд ашаглалгада үгтөө. Тиигэжэ 56 миллион хүнэй байдал һайжаруулагдаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ ойн тойронхи байгаалияа аршалан хамгаалха, хото городууд ба хүдөө тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар ехэ юумэн хэгдээ. Коммунальна ажахын капитальна хүдэлмэридэ һомологдоһон мүнгэн зөөриин хахадһаа ехэнхинь ажалшадые уһаар хангалгада, канализаци, газофикаци, гэр байра дулаасуулга, городуудай электротранспорт барилгада гаргашалагдана.

Хүн зоной үргэн хэрэглэлэй эд бараа улам ехээр үйлэдбэрилхэ, шанарыень һайжаруулха, ассортиментыень олошоруулха талаар КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Совет хэдэ хэдэн шухала хэмжээнүүдые бэелүүлһэн байна.

Худалдагдаһан эд бараанай ниитэ хэмжээн сооһоо абахада, холодильник наймаалга 2 дахин, телевизор— 1,5 дахин, хүнгэн автомашина — 3 шахуу дахин дээшэлээ. Мүнөө гурбан айлай хоёрынь телевизортэй, хоёрдохи айл бүхэн холодильнигтай болонхой.

Гүрэнэй розничнэ тогтуулритай үнэ сэнгээр эд бараанай хүн зондо худалдагдажа байһаниие тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тэрээнһээ гадна, 1975 ондо хэдэ хэдэн эд бараанай үнэ сэнгэй хямдаруулагдаһан дээрэһээ ажалшадай нэгэ миллиард шахуу түхэригэй нэмэлтэ шүүбэридэ хүртөө.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада соёл культурын, һургуулинуудай, элүүрые хамгаалгын баазануудые үргэдхэн бэхижүүлхэ талаар ехэхэн хэмжээнүүд бэелүүлэгдэһэн байна. Олон санатори, амаралтын байшан пансионат, аяншалгын бааза, пионернүүдэй лагерь шэнээр баригдаа.

Арад зоной байдал һуудал ба соёл культура һайжаруулха зорилго манай партиин политикын гол анхаралда байһан зандаа.

1976 ондо нэгэ хүнэй бодото олзо доход 3,7 процентээр дээшэлхээр хараалагданхай. Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай һарын дунда зэргын ажалай түлөөһэн 150 түхэриг хүрэтэр, колхознигуудай ажалай түлөөһэн һарада 98 түхэриг хүрэтэр дээшэлхэ байха. Гүрэнэй мүнгэн зөөреэр байрын 76,6 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүд ашаглалгада үгтэхэ. Энээнэй ашаар үшөө 11 миллион хүнэй байра байдал һайжаруулагдаха болоно.

КПСС-эй ээлжээтэ XXV съезд коммунизм байгуулха замаар дабшалгымнай гол зорилго ба хэм хэмжээе тодорхойлон үгэхэ байна. Арбадахи табан жэлэй туршада коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һууриин талаар шухала асуудалнуудые шиидхэлгэ хадаа совет арадай ажабайдалые үшөө нэгэ шэнэ шатада гаргаха байна.

Номой шэнжэлэл

„ШҮРЭ БУГААГ"

Буряадай ахамад поэтессын, уянгата эрагуу шүлэгэй горон утаһа һубагшадай нэгэн болохо Цырен-Дулма Дондоковагай «Шүрэ бугааг» гэжэ ном һаяшаг хэблэлһээ гараа. Шүрэ бугааг зүүжэ, зүжо ябаһан эхэнэрнүүдые уулзаагүй һаа, энээхэн ном хаража байхадаа, үндэһэн бугааг шүлэгэй ирагуу илдам сагаашье, хэмжүүрдэшье ехэ уран арганuудтан һэшье үшөө дахин ойлгожо абааб.

Мэдээжэ поэтессын зохёолнуудые урданьшье һонирхон уншаһан байхаб. Шүлэг бүхэн өөрын маяг шэнжэтэй, ёһо гуримтай, онол аргын шэглэлтэй... Эдэ бүхы уран аргануудые зүбөөр, тон һайнаар хэрэглэжэ, шүлэг бүхэниие өө мөөгүй болоторнь ... Энэ һайхан дүршэл бусад поэдүүдтэ, илангаяа түргэнөөр шүлэг бэшэдэг залуу авторнуудта ульгэр жэшээ болоо аргагүй туһатай бэлэй.

«Шүрэ бугааг» гэжэ ном өөрыдөө табан бүлэгһөө бүридэнэ. Зүгөөр ямар бүлэгынь һайн бэ, ямарынь муу бэ гэжэ зэргэсүүлгэ табигданагүй. Үшөө юуб гэхэдэ, бүлэг бүхэниинь өөрын шэглэлтэй, маяг шэнжэтэй, гол зорилгодоо гүйсэд хэрюусана. «Буряадни» гэжэ бүлэгынь нээгдэнэ. Энэнь иимэ:

> Үүдэндээшье Эхэ
> орондоо,
> Зэрюүндээшье зосоогоо
> Дуратайб шамдаа,
> Буряадни.
> Дуратайб даруу
> зөөлэхэн эжынэртээ,
> Дуратайб барюу сэсэн
> эсэгэнэртээ,
> Дуратайб залуу хүбүүд,
> басагадтаа,
> Дуратайб дэлгэр буряад
> зандаа», —

гэжэ домоглон дуулахадань, ... татан бодолгото боллобди. Юундэ?... Юуб гэхэдэ, Эхэ орон тухайдаа урда ... адлирхуу шүлэгүүдые уншажа, дуулажашье байһан байнабди. Харин эдэ мүрнүүд соо тиимэ «һахюу» үгэнүүд үгы. Бүри гүнзэгыгөөр бодожо, удхалжа үзэхэ һаа, эдэ мүрнүүдэй ... үндэһэн ... шэнжэтэйе олдохо. ... гүнзэгыһөө һиилэ мүрнүүд доторнь Буряад ороноймнай, арад зоной түхэл шарай абари гүйсэд бии.

> «Арадай зохёолшо
> Намсараевай
> Алтан мүрнүүдэй
> ханхинаан.
> Арадаймнай зураашан
> Сампиловай
> Адуун хүлэгүүдэй
> нясагаалаан
> Буряаданнгаа хурса
> байгаалитай
> Бүхы шэрээрэ нагадэн.
> Арадтаа мүнхэ байдагынь
> Бадарта зоноймнай
> заншал лэ!» —

... бэшенэ. Эндэ үлүү һахюу үгы, булта һууридаа. ... зоноймнай сүлөөтэ байдал жаргал, үшөө тиихэдэ оюун бэлигэйнь хүгжэлтэ Ленин багшаһаа, Коммунис партиһаа эшэ үндэһэтэй гэжэ поэтесса ойлгуулна.

«Шүрэ бугааг» гэжэ шүлэг доторoo зүүдхэл гоёолтонуудай шэжэр һайханиие харуулха гэһэн зорилго табягүй, харин түрэл дайдынгаа баялигые, арад зонойнгоо уран бэлигтэйе тодо хурсаар харуулна.

> **«Ууган буряадайм урые**
> **Улаан шүрэ бугаагые —**
> **Сагаан мүнгэн дээгүүр**
> **Сагайм, арадайм**
> **һиилүүр»,** —

гэжэ уянгатуулан хэлэхэдэнь, хамаг хэрэгтэй юумэн тобойсо гарана. Ондоо зэргэсүүлгэ хэрэггүйл. Үшөө нэгэ һаяи талань гэхэдэ, поэтесса Буряад орон соогуураа саг үргэлжэ ябадаг, ажалша зонтой уулзадаг, хөөрэлдэдэг байна. Ябаһан, хараһан тухайгаа замай тэмдэглэл шүлэглэн зохёожо, түрэл хизаарайнгаа түхэл шарайе шэмэглэн тоёоно. Тиигэжэ «Нютагайхидаараа золгоном даа», «Сэлгеэ Яруунамни, амар мэндэ!» гэжэ хоёр тэмдэглэл уншагшадта дурадхана. Нэлэнхы уужам Хори, Хэжэнгэ болон Яруунын түхэл шарайе онсо өөрын шэрэ будагаар зураглан харуулхаһаа гадна, бодото хүнүүд тухай сэдьхэлээ хүдэлгэн домоглоно. Нютаг нютагай түрүү хүнүүдые тон дүтөөр мэдэхэ болонобди.

> **«Эхэнэрэй дура сэдьхэл**
> **Эрбээхэйн далидал**
> **нимгэн.**
> **Эрэ хүн, ши мэдэхэ гэбэл,**
> **Энэ сэдьхэл гамнаарай**
> **сэгнэн»,** —

гэжэ ирагуу дулаанаар домоглоходонь, зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэнэбди. Нэгэ бадаг дотор нилээд ехэ удхатай юумэн хэлэгдэнэ. Уран шүлэгэй нюуса одоол эндэһээ эхитэй бэшэ аал! Тэзд нюусынь, хамаг баялигынь дэлбэлхын тула бэлиг шадабари, үшөө тиихэдэ дүй дүршэл хэрэгтэй ха юм.

> **«Хүлэгэй харайхада**
> **унахагүй**
> **Хүлни, дүрөөгөө бү**
> **алдаарай.**
> **Хүндэ хүшэртэ**
> **нугархагүй**
> **Хүсэлни, зүрхөө бү**
> **алдаарай»,** —

гэжэ мүрнүүд хүн бүхэндэ эрид сэхэ хабаатай. «Эхэнэрэй зүрхэнэй оёорһоо» (2-дохи бүлэг) дуһалла мүрнүүд сэдьхэлдэ бүхөөр хадуугдана. Ажабайдалые аба, эжы хоёртой сасуулһаниинь айхабтар ехэ удхатай.

«Арадайнгаа заншалнуудһаа» гэжэ гурбадахи бүлэгтэнь ороһон шүлэгүүд үдэр бүриимнай хэрэгтэ гэхэ гү, али хэр үгһөө дамжажа ерэһэн һайн һайхан заншалта наада мэдэхэгүй залуу хүбүүд, басагадта хабаатай. Шухаланъ гэхэдэ, ёһо заншалай һайн һайхан шанар шэнжые удхалан мэдэхэһээ гадна, аман зохёолой дүндаршагүй баян байһые ойлгонобди. Оньһон, холбоо хошоо үгэнүүдэй удхые дагажа, шүлэг бэшэхэ заншал муу бэшэ. Тэзд гансал хэтэрүүлэнгүй, хэб хэмжээн сооинь, мүн мүнөө сагай байдалһаа үндэһэлэн бэшэхэдэ бүриишье удхатай байха.

> **«Хабарай шубууд —**
> **нуурай дунда,**
> **Һамган голто — һамгадай**
> **дунда.**
> **Хони мал — хорёогой**
> **дунда**
> **Хобшо хүн — худалай**
> **дунда»,** —

гэжэ тад ондоо маягтайгаар бэшэхэдэнь, мүнөө сагай байдалда таараладана гэмээр.

«Зорюулганууд» гэжэ дүрбэдэхи бүлэгтөө шүлэглэмэл репортаж оруулжа, ажалай түрүү зэргэдэ ябаһан долоон эхэнэрэй дүрэ-зураг харуулхые оролдоо. Мүнөө үеын хүниие бодотоор, тодо һонороор, үнэншэмэ хурсаар харуулха — иимэ темээр поэтесса һонирхоно. Долоон баатар эхэнэрнүүдтэй танилсаад байхадаа, Социалис Ажалай Геройнууд Клавдия Филиппова, Намжилма Гогмитова, Раиса Тарасова, Дарья Тумурова гэгшэдэй һанал эрмэлзэлые, үг зорилгые һайн мэдэнэбди. Уран үгын аргаар Буряадайнгаа алдарта басагадай образые мүнхэлжэ, уран зохёолой герой болгоһониинь онсо һайшаалтай. Гол темээ олоожо ядан, хургаа хүхэжэ зобонгүй, харин ажабайдалай гүн сооһоо удхалан абахые үшөө дахин һануулна.

> **«Цыремпилова Гомбо-**
> **Сүрэн**
> **Шэбээ Зэдэ нютагтаа**
> **Сэсэгээр бэшэ, хонидоор**
> **угалза гүрэн,**
> **Шэн зоригоо үгэнэ**
> **уладтаа»,** —

гэһэн мүрнүүд ухаанда бүхөөр хадуугдана. «Хонидоор угалза гүрэн» гэжэ онсо өөрын маягтайгаар хэлэһэниинь һайшаалтай. Түс номдонь ороһон шүлэгынь поэзиин эрхим дээдэ хэмжээнэй зэргээр бэшэгдэнхэй. Мүр бүхэниинь уһан буряадаар гэхэ гү, али ходорхой ульгамаар гурган зэдэлнэ.

Гадна «Үншэн сагаан ботогон», «Шэлдэй занги» гэжэ хоёр поэмэ номдо ороһон байна. Үншэн сагаан ботогын үнэхөөрөөшье үншэрөөд, хэндэшье хэрэгсээлгэнгүй, харин хүйтэн газарта харшалуулжа, тоонто нютагаа олохо аргагүй төөрижэ ябахань хайратай, үйдхар шаналал түрүүлнэ. Тэрэ холын сагай хэрзэгы хүжүүн гэхэ гү, али төөрюу һамуу байдалһаа болоожо тулижа, энэ тэрээгүүр тэнүүлтэжэ ябаһан үг гарбалтан тухайдаа шаналан бодомжолхоор. Тэзд сагай эрьюулгэ тиимэ байгаа. Харин «Шэлдэй занги» гэжэ поэмэ уншаад, «Үншэн сагаан ботоготой» жэшээд, сасуулаад үзэхэдэм, ульгэрэй баатар тобойн харагдана. Тэрэ холын сагта зобохо, доромжолуулха али бүхы ушарнуудай бии байгаашье һаа, толгойгоо омог дорюунаар үргэнхэй, арад түмэнөө түбхинүүлхын тула урагшаа тэгүүлэнхэй, арадтай хуби заяагаа нэгэдүүлхые эрмэлзэһэн баатарнууд бии байгаа. Тэдэнэй нэгэн Шэлдэй Занги болоно. Һайниинь гэхэдэ, тэрэ холын сагые мүнөө сагтай холбон автор тон зүбөөр зураглан харуулна. Минии һанахада, энэ хоёр поэмэ уншагшадай сэдьхэл хүдэлгэхэл байха.

Үшөө нэгэ ном поэзидэ дуратаншуулай анхаралда табигдаба. Һайн бэлэг гээшэ.

М. ОСОДОЕВ.

ТОБШОХОНООР

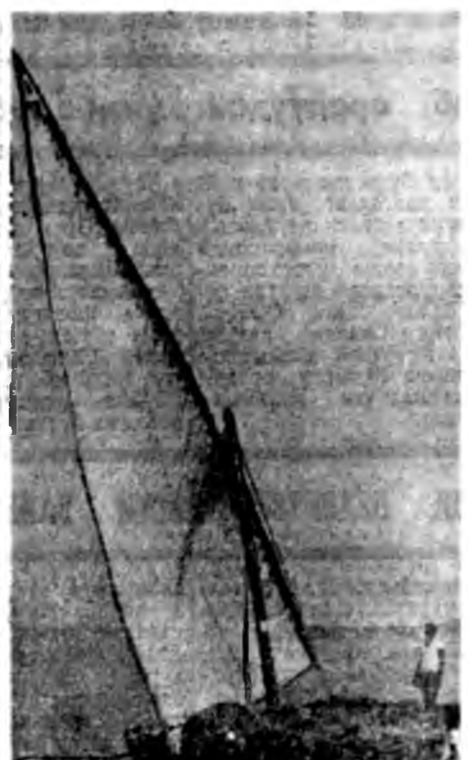
УРГАЛ-2 (Хабаровска хизаар). Буртаг ой тайга соогуур урдадаг Ургал мүрэн дээрэ баригдажа эхилһэн ТЭЦ БАМ-ай оршондо баригдажа байгааша Ургал хотые халуун уһаар, уурлаар хангаха байна. Оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха хэрэгтэ проект табигшад онсо анхаралаа хандуулба.

БАРНАУЛ. Алтайн районно түб Ключида һуралсалай курсын комбинат нээгдээ. Талата Кулундын ажахынуудта хүдэлхэ механизаторнуудые, мелиораторнуудые тэрэ һурган бэлдэхэ байна. Энэ жэлдэ иимэ комбинадуудта һуража, хүдөөгэй 26 мянган механизатор мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ юм.

ДЗЕРЖИНСК. (Горьковско область). Ороной химическэ промышленностиин эгээл ехэ түбүүдэй нэгэндэ троллейбус ябажа захалба. Һунгагшадай захилаар баригдаһан троллейбусэй 20 километр утатай линиие гүрэнэй комисси тушаажа абаа. Областиин хото городуудай транспортые хүгжөөлгэдэ нютагай Соведүүд анхаралаа ехээр хандуулдаг байна. Үнгэрһэн түсэбтэ табан жэлдэ эдэнэй үүсхэлээр, депутадуудай эдэбхитэй туһаламжаар хото городто хэдэн арбаад шэнэ маршрут нээгдэһэн байна.

(ТАСС).





МҮНӨӨДЭРЭЙ ИНДИ

Тамиланд штадай нийслэл Мадрасһаа холо бэшэхэнэ, эрье шадар оршодог Махабалипурам гэжэ газарта Индиин архитектурын эртэ урда сагай хүшөөнүүд оршодог. Шулуун хада дээгүүр һиилэгдэһэн бэшэгүүд, шулуун хабсагай малтажа хэһэн хэрэм-сүмэнүүд, гранидаар баригдаһан мантан томо барилганууд эндэ бии. Тэдэнэр бултадаа VII—VIII зуун жэлнүүдтэ бодхоогдоһон. Зүүн гарай зураг дээрэ: эртэ урда сагай хэрэм-сүмэнүүд.

Далайн аша туһаар энэдхэг арад ажаһуудаг, далай тэдэнэй гол зам харгынь болодог. Далбагата онгосонууд, катамаранууд эртэ үглоогүүр далайда гарадаг. Тэдэнэй зариманиинь ашаа шэрэнэ, нүгөө зариманиинь агнуурида гарана. Баруун гарай зураг дээрэ: Бенгальска хушуунай шадар.

Дорохи зураг дээрэ — Бахадур Шах Зафар Марг үйлсэдэ.

ТАСС-ай фотохроника.



ХӨЛЫН МАЛШАДТА...

Далахайн совхозой түб һууринай соёлой байшангай дэргэдэ пёдондоной агитбригада эмхидхэгдэнхэй. Тэрэнэй хүдэлмэридэ дунда һургуули дүүргээд, совхоздоо хүдэлжэ байһан залуушуул, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, нютагай найман жэлэй һургуулиин багшанар эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Агитбригадын хүдэлмэриие соёлой байшангай директор Владимир Цыренов шадамараар хүтэлбэрилдэг юм. Агитбригадын программада ород, буряад арадай дуунууд, шог ёгто шүлэгүүд олоор оруулагданхай.

Дурсагдаһан агитбригадын гэшүүд субботын, амаралтын үдэрнүүдтэ совхозойнгоо холын малшадта айлшалжа, концерт харуулдаг заншалтай болонхой. Жэшээлэн хэлэбэл, тэдэнэр ажахын нэгэдэхи отделениин Оронгодой шотагта ажалладаг малшадта һаяхан ошожо, ээлжээтэ концертээ харуулба. Партиин XXV съездэ зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проект тухай совхозой партиина эхин организациин секретарь Б. Д. Балданов малшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Б. ВАНЧИКОВ
Захааминай аймаг.

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГТА

ТҮРҮҮШЫН ХЭШЭГ

Пенсидэ гарабашье, ажаллажа ябаһан коммунист Константин Иннокентьевич Батуринай толгойлдог «Байкалец» колхозой загаһашадай бригада арбадахи табан жэл соо түрүүшын 20 центнер загаһа мүльһэн дороһоо барижа, Баргажанай-Адаган загаһанай заводто тушааба. Энэ бригада гол түлэб пенсионернүүдһээ бүридэһэн. Дүй дүршэлтэй, үнинэй загаһашад Матвей Васильевич Новолодский, Семен Алексеевич Скосырский, Афанасий Михайлович Терентьев гэгшэд жэшээтэ һайнаар ажаллана.

ОЛЗОТОИ ФЕРМЭ

«Байкалец» колхозой норконуудые үсхэбэрилдэг Нестерихын фермэ һүүлэй жэлнүүдтэ олзо ехээр үгэдэг болонхой. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн жэлдэ ан үсхэбэрилэгшэд Эрхүү хотын баазада норкын һайн шанартай 9580 арһа тушааба. Энэнь 1974 онойхидо орходоо 2880 арһаар үлүү болоно.

Ан үсхэбэрилэгшэд А. К. Шадрина, З. А. Терентьева, З. Д. Молчанова, А. П. Любовникова гэгшэд үнгэрһэн жэлдэ эмэ норко бүхэнһөө гүлгэдые олоор абажа, гээлтэ хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн байна.

БАМ-да ТУҺАЛНА

Баргажанай хойто электросетьнүүдэй коллектив Байгал-Амарай түмэр харгын барилгада туһалха хүсэлэнтэйгөөр һүүлэй үедэ ехэ ажал ябуулба.

Ямар туһаламжа хүргэгдөөб гэхэдэ, Алла, Улаихаан тосхонуудай хоорондо 32 модоной зайда 10 киловольтын лини татагдажа, Аллын подстанци 320-һоо 560 киловатт хүрэтэр хүсэтэй болгогдоо, 160 кубометр түлгын модон бэлдэгдээ, 1,5 гектар талмайтай самсаал ой соогуур гаргагдаа, өөрынгөө фондһоо 357 тонно түлишэ, тоһодолгын материал үгөө, автомашинануудай жолоошод 16 мянган тонно-километр ашаа абаашаа.

Энэ жэлдэ СЭС-эй коллектив агуухэ барилгада туһаламжаа үргэлжэлүүлхэ юм.

ХАЛУУН УУЛЗАЛГА

Аймагай түбтэ оршодог ухибүүдэй байшангай агитбригада һаяхан Макаринно тосхон ошожо, тэндэхи ажалшадта һонин концерт харуулба.

Концертын эхилхын урда тээ байшангай директор А. А. Шишмарев уласхоорондын байдал тухай лекци уншаад, олон тоото асуудалнуудта харюусаа.

Һүүлдэнь ухибүүд ехэ программатай концертээ эхилжэ, дуу ба хатар гүйсэдхөө, уран шүлэг уншаа. Харагшад номер бүхэнние хани халуунаар угтаһан, түгэсхэл дээрэнь ходо айлшалжа байхыень уриһан байна.

ЭЭЛЖЭЭТЭ ЗҮБЛӨӨН

Баргажанай леспромхозой клуб соо «Элегия» гэжэ клубай ээлжээтэ зүблөөн «Декабристнуудай һамгад» гэһэн темэдэ зорюулагдаа.

Энэ үдэшые багшанаа А. В. Чернецкая, А. М. Балобешкина гэгшэд хүтэлбэрилһэн байна. Дунда һургуулиин һурагша Т. Козлова Пушкинай ба Некрасовай шүлэгүүдые уншаа.

ЕХЭ ШУУБЭРИ

30 мүнгэнэй лотерейн билеэр үнэтэй сэнтэй зөөри шүүгшэдэй тоо аймаг дотор олошоржо байна. Жэшээлхэдэ, Байгалай модо урадхуулгын конторын директор А. Ф. Ушаков 6-дахи тиражай билеэр пианино шүүжэ урмашаа. Харин Баргажанай-Адаг тосхоной эхэнэр Е. У. Степанова наймадахи тиражай билеэр «Запорожец ЗАЗ-968» маркын хүнгэн автомобиль шүүхэ аза талаантай байһандаа, бүришье ехээр баясаа гүб лаа.

Н. ГАЛДАНОВ.



Ухибүүдэй үбэлэй үедэ зохидоор наадахын тула Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй түб талмай дээрэ элдэб наадапхайнууд, елүүр, хүүгэдэй һолжорхо хадаханууд хэгдэнхэй. Жабар үбгэн, Саһан басаган, элдэб эмитадай дүрсэнүүд саһаар хэгдэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ЛВРЗ-гэй түб талмай дээрэ.

Н. ЕФИМОВЭЙ фото.

ПАСПОРТ ҺЭЛГЭЛГЭ ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

Манай орон дотор совет хүнүүдтэ шэнэ түхэлэй паспорт байгша оной январиин 1-һээ үгтэжэ эхилэнхэй. Улаан гадартай энэ документ «Совет Социалис Республикануудай Союзай эрхэтэнэй паспорт» гэжэ нэрлэгдээ.

Манайшье республика дотор энэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна. Шэнэ түхэлэй паспорт тогтоогдоһон саг болзортонь барюулхын тула паспортын хэрэгэй хүдэлмэрилэгшэдэй, эмхи зургаануудай ба предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй дунда семинар, зүблөөнүүд үнгэргэгдөө. Гадна политическэ удха шанартай энэ хэмжээ ябуулга тушаа ниитэ зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагдана.

16 наһа гүйсэһэн залуушуулда, үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ, дайнай ба ажалай ветерануудта, Социалис Ажалай Геройнуудта шэнэ түхэлэ паспорт түрүүлэн үгтэнэ.

Мүнөөдэрэй байдалаар республикымнай хэдэн мянган эрхэтэн шэнэ түхэлэй паспорт абаад байна. Загарайн, Захааминай, Хяагтын, Прибайкалиин аймагуудта энэ хэмжээ ябуулга илангаяа эмхитэйгээр үнгэрнэ.

Б. РУБАН
Буряадай АССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министерствын паспортын таһагые даагша.

СПОРТ

ТАТЬЯНА АВЕРИНАГАЙ НАЙДАЛТА ЖЭЛ

Горькиин багшанарай институдай 25-тай студентка Татьяна Аверина конькигаар урилдалгаар 3000 метрһээ бэшэ бүхы зайда дэлхэйн рекорд тогтоонхой. Гэхэ зуура, 1975 оной хабар үндэр хададахи Медеогой елүүр дээрэ Авеpинагай харуулһан дүнгүүд конькигаар урилдалгада эхэнэрнүүдэй түйлаи ехэ арга боломжотой байһан тухайнь элирхэйлэн гэршэлнэ. Бодоодшье үзэгты: Татьяна 500 метрые — 41,06 секунда соо, 1000 метрые — 1 минута 23,46 секунда соо, 1500 метрые 2 минута 09,9 секунда соо гаталһан байна. Эдэ дүнгүүд эрэшүүлэй дунда дэлхэйн рекордын таблицые һая болотор шэмэглэжэ шадаха байгаа бшуу.

— Үшөө хурдаар урилдажа болохо гээшэ гү? — гэһэн асуудалаар дэлхэйн рекордсменкэтэй хөөрэлдөөгөө эхилбэб.

— Минии һанахада, рекорднууд һаяар иимэ болохо байна: 500 метртэ — 40 секунда, 1.000 метртэ — 1.20 минута, 1.500 метртэ — 2,05 минута, 3.000 метртэ — 4.35 минута. Мүнөө эдэ дүнгүүдтэ этигэхэнь бэрхэтэй гэжэ хэлэхэ байхат. Үнэхөөрөөшье, хэдэн жэлэй урда тээ эхэнэрнүүдэй мүнөөнэй түйлалтануудые ой ухаанда орошогүй гэжэ хэлэхэ байгаа бшуу. Инцель, Давос, Медео гэдэг эрхим һайн елүүрнүүдэй бии болоһон ушар энээндэ ехэ нүлөө үзүүлһэн байна. Үндэр хада, дабһагүй сэбэр уһан, промышленна үлэгдэлнүүдгүй түнгалаг һайхан агаар — эдэ бүгэдэ үндэр үрэ дүнгүүдтэ нүлөөлнэ.

— Олимпийскэ наадаһай үедэ хэд эрхим һайн бэлэдхэлтэй байха гэжэ һананабта?

— Голландиин эхэнэр конькишадай эршээ буурулхадань, элдэб оронуудта — ГДР-тэ, США-да, Канадада, Польшодо, Финляндида, Японда, ФРГ-дэ бэрхэ бэрхэ басагад улам олооро бии болоһон байна. ГДР-һээ Кессов ба Ланге, американ басагад Янг ба Полас, поляк конькишад Рысь, Коровицка, Голландиин түлөөлэгшэд Тихелаар, Борник Кейлен-Деелстра, Канадын түлөөлэгшэд Пристнер ба Бурка Олимпийскэ наадаhда илажа гараха аргатай.

Өөһэдынгөө командын хани басагад тухай үшөө дурдаагүй байнаб. Медальнуудта хүртэхын түлөө тэмсэлдэ эдэнэр гол үүргэ дүүргэхэ байха. Манай конькиша басагад сооһоо эгээл дүршэл шадабаритай олимпийскэ чемпионка Людмила Титова, Вера Краснова, һаяхан Баруун Берлиндэ болоһон уласхоорондын мүрысөөндэ бүхэсоюзна хэдэн рекорд тогтооһон Любовь Садчикова, Татьяна Шелехова, Галина Степанская, мүн залуу конькишад Людмила Анкудимова, Ирина Корниенко гэгшэдые дурдамаар.

Олимпиадын урда тээхэнэ Киевтэхи хэмэл мүльһэтэй шэнэ елүүр дээрэ шэлэн абалгын мүрысөөн үнгэргэгдэхэ. Тэндэ хэнэй суглуулагдамал командада оруулагдаха байһаниинь элирүүлэгдэхэ юм ааб даа. Манай спортсмен басагад хэзээдэшье иимэ эдэбхитэй һайнаар үбэлэй хаһа сагые угтаагүй. Садчикова юрын стадион дээрэ ороной рекорднуудые һайжаруулһан, Медеодо болоһон мүрысөөнэй үедэ Степанская 3.000 метрые 4 минута 40,8 секунда соо гаталаа һэн. Энэнь дэлхэйн рекордһоо үлүү бшуу.

— Энэ үбэлэй хаһа сагһаа та сөрөө ямар юумэ хүлеэнэбта?

— Ехэ, айхабтар ехэ юумэ хүлеэнэб. Ушарынь юуб гэхэдэ, нёдондо хабар дэлхэйн хэдэн рекорд шэнэлээшье һаа, тэрэ жэл намда урагшатай һайн байгаа гэжэ хэлэжэ шадахагүйб. Дүтын зайда урилдалгаар дэлхэйн чемпионадта аяар долоодохи һуури эзэлээ һэм. Тиихэдэ олон зүйлэй мүрысөөгөөр мүнгэн медальда хүртэһэн байгааб. Зүгөөр би бүри ехэ амжалта түйлажа шадахаб гэжэ һанаа бэлэйб. Элдэб ушар шалтагаан энэ талаар тойбо татаһан байна. Март һарада бэлэдхэлни эгээл үндэр хэмжээндэ гараһан юм. Гэбэшье энэ удаада «гай тодхор» хүлеэжэ байгаа: ороной түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөндэ 1.500 метрэй зайда мүрысэжэ ябатараа, унашоо бэлэйб.

— Нээрээшье, гомдолтойгоор унаа һэнта. Юрэдөө, ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ урагшагүйдэгшэ гэһэн нэрэ Танда батадхагдажа захалһан байгаа бээз. Тиин мүнөө Олимпийскэ наадаһай болохо жэлдэ одоошье азатай байхагүй юм гүт?

— Найдагданал гээшэ. Олимпиадада хабаадахын тула олон жэл соо бэлэдхэл хэжэ байнаб. Теэд энэ замдаа оло дахин урагшагүйдөөб. Ушарынь юуб гэбэл, 1968 онһоо ороной суглуулагдамал командада ороно хаюмбиб. Элитэ мэдээжэ олон конькишадые үгэһэн Горький хотодо урган ехэ болоһон байнаб. Бүхы наһан соогоо елүүрэй гаглюун хүйтэн агаараар амилааб. Минии тренер Антонина Вереина конькигаар урилдалгын айхабтар хүшэр хүндэ хэрэгтэ намайе һурган хүмүүжүүлһэн байна. Элитэ мэдээжэ конькишан, дэлхэйн экс-чемпион Борис Стенин суглуулагдамал командада намайе бэлдэдэг юм. Эрхим һайн багшанар намда түдаа гэжэ хэлэжэ шадаха байнаб.

Намайе хүндэ ниилэсэгүй гэжэ хэлсэдэг. Энэньшье зүйтэй байжа болохо. Тэрэ ушар елүүр дээрэ гаража, эршэмтэйгээр һорилго хэхэдэмни туһалдаг байна. Нэгэ юумэн тухай ходоодоо бодожо ябахадаа, урагшагүйдэдэг байнаш гэжэ зарим хүнүүд хаа-ла намда хэлэдэг. Магадгүй. Зүгөөр би энэ тэрэ юумэндэ бодомжотой һайн хандахаар наһатай болооб. Зүрхэ сэдьхэлээ шангаар барижа һурааб. Елүүрэй харгы дээрэ гаража урилдахадаа, дүршэл ехэтэй болоһон байнаб.

Эдэ бүгэдэ урдынгаа урагшагүйдэлгэнүүдые дабажа гарахадамни туһалха ёһотой. Юрэдөө, спортын зол хуби гэжэ байдаг юм бэшэ гү?

Игорь ОБРАЗЦОВ.
(АПН).

ХИЛЫН СААҺАА

Телефон телеграф радио

РИМ

ХАРИЛСААГАА ҮРГЭДХЭХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудтай, нэн түрүүн Советскэ Союзтай экономическа харилсаагаа үргэдхэн хүгжөөхэ гээшэ Италида айхабтар ехэ аша туһатай байна гээд «Унита» газетын тусхай хабсаргалта соо толилогдоһон материал дотор хэлэгдэнэ. Энэнь совет-италиин худалдаа наймаанай харилсаа холбоое амжалтатайгаар хүгжөөлгэдэ зорюулагдана.

Хэрбээ 1951 ондо Советскэ Союзай, Италиин хоорондохи гадаадын худалдаа наймаанай 45 миллиард лирэдэ хүрэдэг байгаа һаань, 1975 ондо энэнь 1.000 миллиард лирэдэ хүрэһэн байна, гээд газетэ һануулна. Һүүлэй 10 жэл соо СССР-һээ түүхэй эд, элдэб түхэлэй продукци Италида гаргажа худалдалга 6 дахин урғаа. Тиин Итали Советскэ Союзтай худалдаа наймаа хэлгээрээ Баруун Европын оронуудай дунда гурбадахи һуури эзэлнэ.

Совет дэлгүүр Италиин промышленностьда айхабтар ехэ нүлөөтэй, аша туһатай байна гэжэ итальян-совет худалдаа наймаанай палатын генеральна секретарь Э. Рокки мэдүүлбэ. Хоёр ороной хоорондохи худалдаа наймаа хүгжөөлгэ ашатай туһатай байна. Тиимэһээ тэрэниие хүгжөөхэ гээшэ шухала удха шанартай гээд итальян-совет худалдаа наймаанай хүтэлбэрилэгшэд тоолоно гэжэ «Унита» газетэдэ бэшэгдэнэ. Али алиндань ашатай туһатай харилсаа холбоо тогтоожо шадаха байһанаа Итали, СССР тодорхойгоор гэршэлһэн байна.

НЬЮ-ЙОРК

Араб арадуудай үнэн зүб хэрэгые дэмжэнэ

ТАСС

Дүтын Зүүн зугтэ эб найрамдал хангахын тула Дүтын Зүүн зугтэхи асуудалые гуримшуулан шиидхэлгэдэ нүлөөлхэ гээшэ уласхоорондын харилсаанай шухала зорилго болоно гэжэ ООН-ой Аюулгүйн Соведэй һаяхан болоһо дүүрэһэн заседанида хабаадагша 40 гаран ороной түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

Дүтын Зүүн зугтэ бата эб найрамдал хангахын тула Дүтын Зүүн зугэй гол шухала асуудалнууд дары шиидхэгдэжэ, 1967 ондо булимтаран эзэмдэгдэһэн Араб газар нютагуудһаа Израилиин сэрэгүүд бүрин гаргагдаха, Палестинын араб арадай үндэһэн эрхэнүүд хангагдаха, тиигэжэ эдэнэр өөһэдын гүрэнтэй болохо зэргэтэй гээд үгэ хэлэгшэдэй олонхид мэдүүлһэн байгаа.

Хөөрэлдөөнүүдэй түгэсхэлдэ Аюулгүйн Соведэй гэшүүд Дүтын Зүүн зугэй байдалые гуримшуулха асуудалнуудаар тогтоолой проект абахын тула Араб оронуудай бүлэгэй, Палестиные сүлөөлхэ эмхиин түлөөлэгшэдтэй зүбшэлэлгэнүүдые хэжэ үргэлжэлүүлһэн байгаа.

РИМ

ИТАЛИ ПРАВИТЕЛЬСТВАГҮЙ БАЙҺААР

ТАСС

Правительственна уналгын асуудалые шиидхэхэ зам олохын тула ажал ябуулхыень Италиин президент Дж. Леоне христианско-демократическа партиин хүтэлбэрилэгшэ А. Моро гэгшэдэ даалгаһан байгаа. ХДП-гэй, республиканска партиин түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн А. Морын урдахи правительствын январиин 7-до тушаалһаа бууһанһаа хойшо правительствадахи байдал заһаруулагдаагүй байһаар. Политическэ дүрбэн партиин — христианско-демократическа, социалис, социально-демократическа, республиканска — түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн коалиционно правительство эмхидхэхэ гэһэн бүхы хүсэлэл оролдолгомни буруу һүрэбэ гэжэ А. Моро январиин 25-да президентдэ мэдээсэһэн байгаа.

Адаглагшадай тэмдэглэһэнэй ёһоор, А. Моро политическэ партинуудай түлөөлэгшэдтэй хөөрэлдөөгөө январиин 26-да һэзгээжэ, магад, гансал христианско-демократическа партиин түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн правительство эмхидхэхые оролдохо байна.

ЛИССАБОН

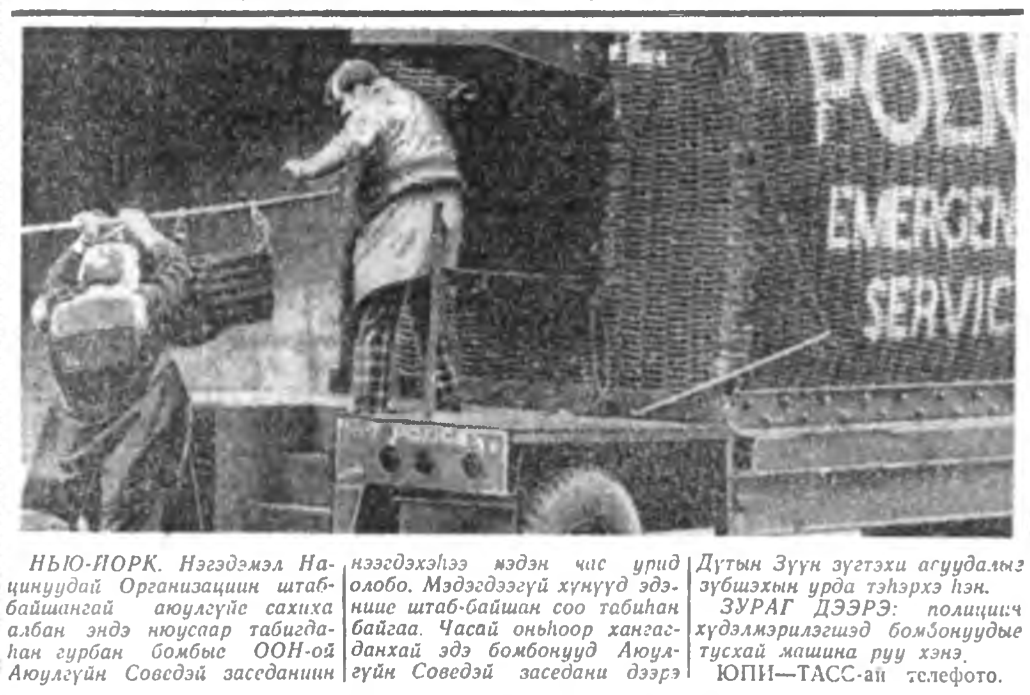
ПОРТУГАЛИИН ХУУРАЙ ГАЗАРАЙ СЭРЭГҮҮД ШЭНЭДХЭН ХУБИЛГАГДАХАНЬ

ТАСС

Армида хубилалтануудые хэхээр бэлдэжэ байһан тухайдаа Португалиин хуурай газарай хүсэнүүдэй гол штабай начальник генерал Рамалью Фанеш соносхоо.

Хубилгагдаһан хуурай газарай хүсэнүүд гол түлэб хоёр хубиһаа бүридэхэ: оперативна ба территориальна корпусуудһаа. Гадаадаһаа хэгдэһэн эзэрхэг түримхэй ябуулгаһаа ороноо сахин хамгаалха зорилгонууд оперативна корпусой урда табигдаха байна. Нүгөөдэнь сэрэгэй алба хаагшадай гол хубиинь сэрэгэй талаар бэлдэхэ ёһотой.

Тиихэдэнь мүнөөнэй сэрэгэйнь 40 процент хороогдохо.



НЬЮ-ЙОРК. Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин штаб-байшангай аюулгүйе сахиха албан эндэ нюусаар табигдаһан гурбан бомбые ООН-ой Аюулгүйн Соведэй заседаниин нээгдэхэһээ мэдэн час урид олобо. Мэдэгдээгүй хүнүүд эдэниие штаб-байшан соо табиһан байгаа. Часай оньһоор хангагданхай эдэ бомбонууд Аюулгүйн Соведэй заседани дээрэ Дүтын Зүүн зугтэхи асуудалые зүбшэхын урда тэһэрхэ һэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: полицичхүдэлмэрилэгшэд бомбонуудые тусхай машина руу хэнэ.

ЮПИ—ТАСС-ай телефото.

КОПЕНГАГЕН

ДАНИИН КП-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ

ТАСС

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй Хельсинкидэ амжалтатайгаар дүүрэлгэ Европо түбиин оронуудай саашадаа амгалан ёһоор хүгжэхэ, гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае үргэдхэхэ үндэһэ һуури табиһан, арга нээһэн байна гээд Даниин Компартиин Центральна Комитедэй январиин 24—25-да эндэ болоһон пленумэй тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха бүхэдэлхэйн конференци дары зарлахын тула хүсэ шадалаа элсүүлхэ шухала гэжэ документ соо хэлэгдэнэ.

Даниин Компартиин ээлжээтэ XXV съездые сентябриин 23—26-да Копенгагенда зарлаха гэһэн шиидхэбэри пленум абаад, съездын зүблэхэ зүйлые бэлдээ.

Орон доторхи экономическа байдалые һайжаруулжа, хүдэлмэригүйдэлгые зайсуулха гэһэн тогтоол абаһан байна. Юуб гэхэдэ, мүнөө орон дотор 180 мянган хүн хүдэлмэригүй байһаар. Даниин бүхы ажалшадай аша туһада харюусаһан экономическа политика бэелүүлхэ эрилтэ пленум табиба.

БЕЙРУТ

БАЙДАЛ ЗАҺАРЖА БАЙНА

ТАСС

Буудалдаа зогсоохо тухай хоёр үдэрэй урда тээ баталагдан абтаһан хэлсээн бүхы орон дотор бэелүүлэгдэжэ байна. Ниислэл хотын элдэб районуудаар, ороной бусад хотонуудаар комитедүүдые байгуулжа байһан Ливанай—Сириин—Палестинын Сэрэгэй дээдэ комитет тус хэлсээе бэелүүлгын хойноһоо адаглан хинана. Дайн байлдаанай үедэ гэр байраһаа гаража ошоһон хүнүүд һөөргөө тэхэрин бусана. Сайда, Бейрут хотонуудые холбоһон дардам харгы дээгүүр автомобилиин хүдэлөөн нээгдээ гээд мэдээсэгдэнэ.

Сэрэгэй дээдэ комитедэй шиидхэбэриин үндэһөөр, январиин 23-да 14 часта үйлсэ гудамжануудта табигдаһан бүлэг сэрэгүүдые зайсуулан холодуулһан байгаа.

Сириин премьер-министрэй орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Х. Хаддам түрүүтэй Сириин делегаци Сэрэгэй дээдэ комитедтэ хүрэбэ. Республикын президент С. Франжьетэй, ООП-ой гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Я. Арафадтай, мүн түрүү үзэлтэй социалис партиин хүтэлбэрилэгшэ Т. Джумблаттай делегаци уулзаһан байна.

БЕЙРУТ

Гуримшуулан һайжаруулгын замаар

ТАСС

Январиин 25-най үдэр, һүни Ливанай ниислэл хотодо яһала аалин намдуу байгаа. Гэбэшье эндэ тэндэ хёмороонууд гараһан байна. Сэрэгэй дээдэ комитедэй (ВВК) хиналта доро буудалдаа зогсоохо тухай хэлсээе бэелүүлхэ хэмжээнүүд үнгэргэгдэжэ байна.

Бүхы таланууд гуримшуулан һайжаруулгын түрүүшын шатые бэелүүлжэ эхилбэ.

Премьер-министрэй орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Хаддам толгойлогшотой Сириин делегаци январиин 25-да Президентын ордон соо христианска партинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаһан байгаа. ВВК-гай тогтоолнуудые хүгжөөхэ шиидхэбэринүүдые абаһан тухайгаа премьер-министр Р. Караме уулзалгын һүүлээр соносхобо.

ТОКИО

Японой парламентын сесси

ТАСС

Японой экономико айхабтар хүшэр хүндэ байдалда ороод байна гэжэ премьер-министр Т. Мики Японой парламентын ээлжээтэ 77-дохи сесси дээрэ программна үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

Уласхоорондын асуудалнууд тухайда тогтожо хэлэхэдээ, США-тай холбоо барисаагаа бэхижүүлхэ гээшэ Японой гадаадын политикын үндэһэ һуури болоно гэжэ Т. Мики мэдүүлээ. Тиихэтээ хамта хүршэ оронуудтая харилсаагаа үргэдхэн бэхижүүлхые Япон хүсэнэ.

Тодорхойлон хэлэхэдэ, Советскэ Союзтай хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо бэхижүүлгэ шухала үүргэ дүүргэхэ байна гэжэ премьер-министр тэмдэглэбэ. СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын албанай хэрэгээр һаяхан Япондо ерээд байха үедэ япон-совет эбэй договор баталха тухай хөөрэлдөөнүүдээ үргэлжэлүүлһэн, уласхоорондын хэдэ хэдэн асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэһэн байгаабди. Экономикын, худалдаа наймаанай, соёл культурын талаар СССР-тэй харилсаагаа урдынхидал мэтэ хүгжөөхэбди гэжэ тэрэ хэлэбэ.

ВАШИНГТОН

СЕНАТОР Г. ХЭМФРИ ҺЭРГЫЛЭМЖЭЛНЭ

ТАСС

Анголын дотоодын хэрэгүүдтэ США-гай хамааралсажа байлга американ гадаадын политикые урагшагүйдэлгэдэ оруулна гэжэ сенатор Г. Хэмфри мэдүүлээ.

Урда Калифорниин университедтэ тэрэ үгэ хэлэхэдээ, Вьетнамдахи дайнай уршагта хойшолонгуудһаа тобшолол хэнгүй, Анголодохи байдалда хамааралсажа байһан США-гай правительствые эрид буруушааба.

Анголодо Холбоото Штадуудай хамааралсажа байһые гэршэлһэн арсашагүй баримтанууд бии гэжэ Г. Хэмфри мэдүүлээ. Үнгэрһэн жэлэй турша соо правительствада эсэргүү ябуулга хэдэг хоёр бүлэглэлдэ 40 миллион шахуу доллар сэнтэй зэбсэг хэрэгсэлнүүдые, сэрэгэй түхеэрэлгэнүүдые США үгэһэн байна.

Коммунизмда зүрюу харша тэмсэл хэнэбди гэжэ шалтаг барин, Анголодо харата ябуулгаяа США үргэлжэлүүлжэ байна гэжэ сенатор мэдүүлээ.

УНШАГТЫ, конирхохол байхат

ГАНСААРАА ГАДААДА ДАЛАЙ ГАТАЛБА

Юко Тада гэгшэ Япон ор... һоо гараад, Номгон дал... хүндэлэн тамаржа, Америк... баруун эрье хүрэһэн, бай... Өөрөө зохёожо бүтээһэн ар... метр утатай, хоёр мачта... «Окара-Ш» гэдэг далбаг... онгосодоо һуужа, Ю. Тада г... шэ шанга һалхи шуурган, ех... долгинууд соогуур тамар... ямаршьегүй амгалан һайн. Са... Францискын бухтада ху... Тэрэ гансаараа 48 хоног с... юһэ мянган миль гаталаа. Н... гэшье тээ зогсоогүйб, аюул... болоходо хэрэглэхэ мотоор... шье хүдэлгөөгүйб гэжэ т... хэлэнэ.

ГАЗАРАИ ХҮДЭЛХЫЕ УРИД МЭДЭХЫН ТУЛА

Японой болодоо газарай хүдэлэлгын 90 процентнь уһа... өөрһоо эхилдэг байна. Газарай хүдэлхые уридшалан то... доор мэдэхын тула метеороло... гиин шэнжэлгэ хэдэг институ... тусхай сейсмографическа дете... тор гэдэгые бии болгожо, да... лай соо тодхоод, Токиодо ба... даг түбтэй холбохо проект з... хёожо байна.

Тэдэ детекторнүүдынь эрье... һээ 200 километр холо уһа... соо доошоо 4 мянган метрэ... гүнзэгыдэ, хоорондоо 30—4... километр зайтайгаар табигдах... юм. Газарай хүдэлхые уридша... лан мэдэхэ энэ системэ... 1980 ондо баригдажа дүүрэхэ.

ТҮМЭР БООШХООР ХЭҺЭН ОНГОСО

Корабльшье, һалашье гэжэ... нэрлэхын аргагүй нэгэ юрэ б... сын онгосо Йокогамаһаа А... рикын арал гээшэ тамар... ошоо. Нагои хотодо ажаһууда... 60 наһатай Оно гэгшэ 66 т... мэр боошхо холбожо, тэрэ... дээрээ платформо табяа. Тэр... платформо дээрээ хоёр ма... тодхонхой, хэрэгтэй бол... һаань, тэдээндэ далбага татах... аргатай байна. Энэ хо... аянда гараһан тэрэ хүн замай... гаа схэнхидэ далбагаар тамар... хагүй, харин онгосоёо хоёр б... гахан мотооро ябуулха ю... Энэ юрэ бусын онгосонь... соо табан километрһээ дээш... бэшэ зай гаталха байна.

МЭДЭГДЭЭГҮЙ ЖЭГТЭЙ АМИТАН

Кхулна хотоһоо 100 ки... метр газарта Бенгальска да... лайн тохойдо загаһа бари... байһан бангладешүүдэй на... дахин губшуураа татахадаа, айхабтар хүндэ байба. Т... рэй арай-шамай губшуураа та... тажа гаргахадань, далай со... һоо харагдаа, үзэгдөөгүй жэг... тэй амитан гаража ерэбэ. Най... ман метр утатай, мантан том... 200 килограмм шэгнүүрт... сасна хонхогор нюдэтэй а... тан палуба дээрэнь гарашоо... байба. Ангайһан аман сооһоо... хюрөөдэл адли аржагар 3... шүдэнүүдынь ирзайлдажа бс... гаа.

Энэ гайхалтай амитан... бэдэ уһанда тамархадань х... рэгтэй гурбан паар һэрбэ... (хоёрынь — толгойдонь дүтэ... нүгөөдүүлынь — һүүлэйнь ха... жууда) харагдаба. Энэнь эм... амитан гэжэ мэдэгдээ.

«ЗҮРХЭТЭЙ» ЗААН ТУХАИ ДОМОГ

МАЛАЙЗИИН Перак шта... тахи Телук-Ансон хото тээш... ошоһон түмэр замай далан дэ... рэ иимэ бэшэгтэй мүнхэлэ... гын самбар байдаг юм: «һүр... гөө хамгаалан, 1894 оной се... тябриин 17-до поезддо доблол... жо, тэрэниие рельсэнь гар... гажархиһан заан эндэ хүдө... лүүлэгдээ».

Энэ ушарай үнэн зүб байһа... да олон хүн һэжэглэдэг ... Нэгэдэхеэр, халуун ороной... бүртаг шэдхэ шэрэнгиин эз... поездые хүмэрюулжэ бираха... гүй хаш даа. Хоёрдохёор, Ма... лайзиин заанууд эрэлхэг зориг... той байһаараа балай шалс... раагүй юм.

Мүнхэлэлгын самбарай бии... болоһон түүхэ иимэ. Эд бараа... най поездые жолоодожо ябс... һан машинистын эрид годирод... хо дээрэ һажаад абахада... поездынь хүмэришэһэн байгаа... Түмэр замай компаниин ... үмэнэ бэеэ сагааруулхын тул... ухаамгай һүбэлгэн машиниш... «заантай мүргэлдэшоолди дээ»... гэжэ хэлэһэн юм гэхэ. Маши... нистдэ этигэжэ, тэрэниие х... һэнгүй орхёод, болоһон уша... рай дурасхаалда мүнхэлэлгын... самбар табиһан байгаа. Бод... то юумэнэй элирхэдэ, энэ са... барые абаагүй һэн. Ушарынь... юуб гэхэдэ, «зоригой»... тухай домог бүгэдэндэ һэ... шаагдаа бшуу.

(ТАСС).

(«Азия и Африка сегодня» гэжэ журналһаа абтаа).

Редакторай орлогшо **М. Н. НИМАЕВ.**

Манай адрес, телефонууд

г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. Телефоны: редактора — 2-54-54, приемная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретаря — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-23, промышленности строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, писем и селькоров — 2-67-81, информации — 2-34-05, общественная приёмная — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Мүрысөөнэй эршэ шангадхаха» — түрүү бэшэг. «Манай харюу — зуутан болохобди» — Б. Цыдыпов, Ц. Содномовой статья. «Минии табан жэл» — Т. Закировагай корреспонденци. «Ашаг үрын, шанарай түлөө — Р. Макальскаягай репортаж. «Үндэр дэбжэлтын оршон байдалда» — А. Рыжковой корреспонденци.
Хоёрдохи хуудаһанда. «Ой модые аша үрэтэйгээр хэрэглэхэ» — Н. Медведевэй статья. «Вагонуудай зогсолгые бага болгохо» — М. Соломеннын корреспонденци. «Бригадир» — А. Логиновой корреспонденци.
Гурбадахи хуудаһанда. «Нүхэдһөө халан абахаюумэн байха» — О. Березковой статья. «Түрүүшүүлэй зэргэдэ» — В. Климовэй корреспонденци. «Арадай судьянарые һунгалтые уттуулан» — П. Медведевэй статья. Хилын саана.
Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Зүг шэг олохо» — Б. Сарайкинай корреспонденци. Спортын һонин. «Һайн туһалагшад» — Д. Раднаевай статья.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.10 — «Чрезвычайное поручение» — уран һайханай фильм. 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Бүхы юумэ мэдэхэ дуратайб» — киножурнал (үнгэтэ). 12.20 — Забһарлалга. 12.30 — «Горнистнар, дохёо үгыт!» 13.15 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 13.45 — Мини-футболоор уласхоорондын мүрысөөн (үнгэтэ). 14.15 — «Сокровища республики» — уран һайханай фильм. 15.30 — «Хүгжэм». А. Скрябин. «Симфони № 2». 16.20 — «Копет-Дагай хормойдо» — киноочерк (үнгэтэ). 16.30 — «Такие высокие горы» — уран һайханай фильм (үнгэтэ). 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Бүмбэрсэг дэлхэйн залуушуул» (үнгэтэ). 18.30 — «Время». 19.30 — ССР Союзай Гүрэнэй академическэ хатарай ансамблиин концерт (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.55 — «Хүгжэлтэ ургалтын түсэбүүд» гэһэн дамжуулгануудһаа.

«Орбита». 21.15 — «Объектив» (үнгэтэ) 22.00 — «Такие высокие горы» — кинофильм. 23.20 — Забһарлалга. 23.30 — Мини-футболоор уласхоорондын мүрысөөн. 24.00 — «Время».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.35 — «Сэлэнгэ» — тележурнал (буряадаар). 19.35 — «Хүгжэмтэ уулзалганууд». 20.05 — «Совет России поэдүүд» (буряадаар). 20.35 — Телевизионно һонин.

«Орбита». 20.55 — Хүгжэмтэ забһарлалга. 21.00 — Шэнэ һонин.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01561, Заказ № 01586.